

Gheorghe Sarău

e-mail: grcalr@dnt.ro

Dicționar rrom -

român (realizat pe baza cuvintelor

întâlnite în manualul de *Comunicare în limba rromani "Vakærimata"* destinat anului I de studiu)

A

abonamènto, ~uræ *s.m.* abonament, ~e.

abser, ~a *s.m.* *v. s u r o.*

açarærdæs a obișnui (deprinde) pe cineva (cu ceva; să facă ceva).

açarutn/o, -i, -e, -e *adj.* obișnuit, ~ă, obișnuiți, obișnuite.

açhavel (*perf.* açhavdæs) *vb. tr,* *intr.* a opri, a înceta, a frâna.

açhavn/i, -æ *s.f.* 1.frân/ă,-e.2. (*lupunz, ~a*) piedic/ă, i.

adekvàto *adj. invar.* adecv/at, -ată, -ați, -ate.

ad,,s *v. a v d i v e s*

administrativò *adj. invar.* administrativ, ~ă, ~i, ~e.

adoptisard/o, -i, -e, -e *adj.* adopt/at, -ată, -ați, -ate.

àero(s) *s.m.* aer.

aeropòrt/o, ~uræ *s.m.* aeroport, ~uri.

afektìvo *adj. invar.* afectiv, ~ă, ~i, ~e.

afirmaciaq/o, -i, e, -e *adj.* de afirmare.

agor, ~a *s.m.* capăt, capete; sfârșit, ~uri.

agorutn/o, -i, -e, -e *adj.* final, ~ă, ~i, ~e.

aj *v. t h a j*

akana *adv.* acum.

akanutn/o, -i, -e, -e *adj.* actual, ~ă, ~i, ~e; de acum; contemporan, ~ă, ~i, ~e..

akava *v. k a v a*

àkci/a, -e *s.f.* acțiune/e, -i; *akciaθar* din (de la) acțiune.

akcienq/oro, -iri, -ere, -ere *adj. v. a k c i e n q o.*

akcienq/o, -i, -e, -e *adj.* de acțiuni; al (a, ai, ale) acțiunilor.

aktivi/pen [-mos], -mata *s.m.* activit/ate, -ăți.

aktivo *adj. invar.* activ, ~ă, ~i, ~e.

aktioresq/o, -i, -e, -e *adj.* de actor; al (a, ai, ale) actorului; actoric/esc, -ească, -ești, -ești.

akhard/o, -i, -e, -e *adj. v. k h a r d o.*

akharel *vb. v. kharel.*

akhari/pen [-mos], -mata *s.m. k h a r i p e n.*

akharipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* vocativ, ~ă, ~i, ~e; de chemare, de strigare; apelativ, ~ă, ~i, ~e.

akhor, ~a *s.m.* nuc/ă, -i.

albùm/o, -uræ *s.m.* album, ~e.

alfabèt/o, -uræ *s.m.* alfabet, ~e;
alfabetosθar din (de la) alfabet.

alinϕ, ~a *s.f.* lan, ~uri; câmp, ~uri.

alosard/o, -i, -e, -e *adj.* ales, aleasă, aleși, alese; selecțion/at, -ată, -ați, -ate.

alosarel (*perf.* alosardæs) *vb. tr.* a alege; a selecta; a selecționa.

amal, ~a *s.m.* prieten, ~i.

amalenq/o, -i, -e, -e *adj.* de prieteni; al (a, ai, ale) prietenilor.

amalikan/o, -i, -e, -e *adj.* prieten/esc, -ească, -ești, -ești; amical, ~ă, ~i, ~e.

amar/o, -i, -e, -e *adj. pos.* al nostru, a noastră, ai noștri, ale noastre.

amboldel (*perf.* amboldæs) *vb. tr.* 1. a întoarce. 2. a restitui, a da înapoi, a înapoia. 3. a traduce.

ambrèl/a, -e *s.f.* umbrel/ă, -e.

ambrol, ~a *s.m.* pară, pere.

ame *pron. pers.* noi.

amen *pron. pers.* **ame** *la acuz.* pe noi, -ne-.

amenqe *pron. pers.* **ame** *la dat.* nouă, -ne-, ni.

analogi/a, -e *s.f.* analogi/e, -i.

anav, ~a *s.m. v. n a v.* nume, nume; denumir/e, -i.

anaværel (*perf.* anaværdæs) *vb. tr.* a (de)numi; a pune nume.

anavenq/o, -i, -e, -e *adj.* de nume, al (a, ai, ale) numelor; de denumiri, al (a, ai, ale) denumirilor.

anavesq/o, -i, -e, -e *adj.* de nume, al (a, ai, ale) numelui; de denumire, al (a, ai, ale) denumirii.

ander, ~a *s.m.* miez, ~uri; conținut, ~uri; cuprins, ~uri.

anderærel (*perf.* anderærdæs) *vb. tr.* a conține, a face să conțină.

andre *adv.* înăuntru.

andrutn/o, -i, -e, -e *adj.* intern, ~ă, ~i, ~e.

anèks/a, -e *s.f.* anex/ă, -e.

anel (*perf.* andæs) *vb. tr.* a aduce;
anindos aducând; *anel zoræça* a sili.

angarn/o, -e *s.m.* crei/on, -oane.

angarnenq/o, -i, -e, -e *adj.* de creioane, al (a, ai, ale) creioanelor.

anglal *prep., adv.* înainte(a), în față; înainte, în față.

angledini/pen [-mos], -mata *s.m.* răspuns, ~uri.

anglekeri/pen [-mos], -mata *s.m.* pregătir/e, -i.

angliškòl/a, -e *s.f.* grădin/iță, -ițe;
angliškolaça cu grădinița
 [v. sin. *x u r d e l i n*].

angliškolutn/o, -i, -e, -e *adj.* preșcolar, ~ă, ~i, ~e.

anglivak, ~a *s.m. v. a n g l o l a v.*

anglolav, ~a *s.m.* prefață, prefețe;
anglolaveça cu prefață. [**anglolav** < anglutno lav].

anglutn/o, -i, -e, -e *adj.* anterior, -oară, -ori, -oare; întâiul, întâia; preced/ent, -entă, -enți, -ente, de dinainte.

animatòr/i, -æ *s.m.* animator, ~i
 [v. și *ϕivdæritro*].

anklel (*perf.* anklisto, anklistæs) *vb. intr.*
a ieși [*căld.*; v. și *inklel, inkloel*] .
ankrel *vb. v. a n k l e l* .
anr/o, -e *s.m.* ou, ouă [var.: *vanro*]
anrenq/o, -i, -e, -e *adj.* de ouă, al (a, ai, ale) ouălelor.
antèn/a, -e *s.f.* anten/ă, -e.
antonim/a, -e *s.f.* antonim, ~e.
anθa *prep.* în.
anθar *prep. din; de la.*
anθ-e *prep. anθa* în formă elidată în.
anθ-(e)l *prep. anθa* în formă elidată în.
anθ-ël *prep. anθa* în formă elidată în.
anθ-i *prep. anθa* în formă elidată în.
anθ-jekh *prep. anθa* în formă elidată înaintea *ar.nehot.* **jekh** într-un, într-o.
anθ-o *prep. anθa* în formă elidată în.
apartamènt/o, -uræ *s.m.*
apartament, ~e.
aplikàci/a, -e *s.f.* aplicați/e, -i.
arakhel *vb. v. r a k h e l* .
arakh/o, -i, -e, -e *adj. v. r a k h l o* .
arakhn/o, -e *s.m. v. r a k h n o* .
aresel *vb. v. r e s e l* .
arro *s.m.* făină.
artistikan/o, -i, -e, -e *adj.* artistic, ~ă, ~i, ~e.
artist/o, -uræ *s.m.v. p h i r n o* .
asamasq/o, -i, -e, -e *adj. v. a s a p n a s q o* .
asand/o, -i, -e, -e *adj.* surâzăt/or, -oare, -ori, -oare; zâmbit/or, -oare, -ori, -oare.
asandœl (*perf.* asandilæs) *vb. intr.* a zâmbi, a surâde [v. și *paśasal*]

asapnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de răs; rizibil, ~ă, ~i, ~e; comic, ~ă, ~i, ~e.
asfalttime *adj.invar.* asfalt/at, -ată, -ați, -ate.
às/o, -uræ *s.m.* as, ași.
astard/o, -i, -e, -e *adj.* prins, ~ă, prinși, prinse; apucat, ~ă, apucați, apucate.
astarel (*perf.* astardæs) *vb. tr.* a prinde, a apuca.
astarimasqe *s.m. v. a s t a r i p n a s q e* .
astaripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de legătură, de joncțiune.
asvinal/o, -i, -e, -e *adj.* lăcrimat, înlăcrimat.
asvinal/i, -æ *s.f.* lăcrămioar/ă, -e.
aști (*perf.* ațisardæs) *vb. intr.* a putea, a fi capabil (în stare) să...
așunel *v. ș u n e l* .
așund/o, -i, -e, -e *adj. v. ș u n d e* .
atærdol *vb. v. a t e r d œ l* .
aterdipnasq/o, -i, -e, -e *adj. v. t e r d i p n a s q o* .
aterdœl *vb. v. t e r d œ l* .
atôska *adv. v. a t ù n c i* .
atùnçi *adv.* atunci.
augùsta *s.f.* august.
autobùz/o, -uræ *s.m.* autobuz, ~e.
autopist/a, -e *s.f.* autopist/ă, -e.
autòr/i, -æ *s.m. v. a u t ò r o* .
autòr/o, -uræ *s.m.* autor, ~i.
autorurenq/o, -i, -e, -e *adj.* de autori, al (a, ai ,ale) autorilor.
avdives *adv.* astăzi.

avel (*perf.* avilo, avilæ**s**) *vb.intr.* a veni; a deveni.

aver *pron., adj.nehot.invar.* altul, alta, alții, altele;*le averenθar* de la (din, de către) alții (altele); *averenqere* altora; *avreça* cu altul.

avere *adj. pron.nehot.invar.* **aver** la cazurile oblice: ~ raklen pe alți copii.

avgin *s.m.* miere.

avginēsq/o, -i, -e, -e *adj.* de miere, al (a, ai, ale) mierii.

avil/o, -i, -e, -e *adj.* ven/it, -ită, -iți, -ite.

aviòn/i, -æ *s.m. v. a v i ò n o.*

aviòn/o, -uræ *s.m. v. x u r æ v n o.*

avlin, ~a *s.f.* curte (înstărită; *în povești:* curte împărătească), curți; aver/e, -i; cadru, domeniu.

avræ *adv. v. a v r i.*

avresq/o, -i, -e, -e *adj.pos.* al (a , ai, ale) altuia.

avri *adv.* afară; *avræ* de (din) afară.

ažukerd/o, -i, -e, -e *adj. v. ž u k e r d o*

ažukerel *vb.v. ž u k e r e l.*

ažutil *vb. v. ž u t i l.*

ažutimaça *s.m. v. a ž u t i p n a ç a.*

ažutime *adj. v. ž u t i m e.*

ažutipnaça *v. a ž u t i p e n.*

ažutip/en [-mos], -mata *v. ž u t i p e n.*

ažutisarel *vb. v. ž u t i s a r e l.*

ažutòr/o, -uræ *adj.* ajut/or, -oare.

Ă

ăl

B

baxtagor, ~a *s.m.* succes, ~e.

baxtal/o, -i, -e, -e *adj.* noroc/os, -oasă, -oși, -oase;feric/it, ită, iți, -ite..

bajràm/o, -ură *s.m.* petrecer/e, -i; sărbăt/oare, -ori.

bajramutn/o, -i, -e, -e *adj.* de petrecere; de sărbătoare, sărbăt/oresc, -orească, -orești, -orești;distractiv, ~ă, ~i, ~e.

bakr/i, -æ *s.f.* oaie, oi.

bakr/o, -e *s.m.* berbec, ~i; (*p. gener.*)

bakre oi.

bakr/orro,- orre *s.m. (dim.)* miel, miei; berbec/el,-ei.

bal, ~a *s.m.* păr; fir, ~e de păr.

balaj, ~a *s.f. v. b a l a n i.*

balan/i, -æ *s.f.* copaie, copăi; albie, albi; cadă, căzi.

balan/o, -i, -e, -e *adj.* de (din) porc; ~o mas carne de porc; ~o luvorro cocină de porc.

balancærr/i, - æ *s.f.* jgheab, ~uri.

balesq/o, -i, -e, -e *adj.* de păr, al (a ,ai, ale) părului.

balkòn/o, -uræ *s.m.* balc/on, -oane.

bal/o, -e *s.m.* porc,~i.

balval, ~a [-æ] *s.f.* vânt, ~uri.

bàmb/a, -e *s.f. v. s u m ù n c a.*

banàn/a, -e *s.f.* banan/ă, -e.

banges *adv.* strâmb; incorect; chiorăș.

bar, ~a *s.f.* 1. gard, ~uri. 2. ogradă, ogrăzi; curte, curți;grădin/ă,-i.

baræq/o, -i, -e, -e *adj.* de curte, al (a, ai, ale) curții (gardului, ogrăzii).

barærd/o, -i, -e, -e *adj.* cresc/ut, -ută, -uți, -ute; mâr/it, -ită, -iți, -ite.

barærel (*perf.* barærdæs) *vb. tr.* a crește, a face mare; a mări.

baræri/pen [-mos], -mata *s.m.* creșter/e, -i; mărir/e, -i; dezvolt/are, -ări; cultiv/are, -ări.

baræripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de creștere (mărire), al (a, ai, ale) creșterii (măririi).

baræx, ~a *s.m.* steag, ~uri, drapel, ~e.

baræxesq/o, -i, -e, -e *adj.* de steag, al (a, ai, ale) steagului.

bar/o, -i, -e, -e *adj.* mare, mari.

baredivaj *s.m.* (luna) iunie.

baredivesq/o, -i, -e, -e *adj.* de sărbătoare, al (a, ai, ale) sărbătorii.

baredivesutn/o, -i, -e, -e *adj.*

sărbător/esc, -ească, -ești, -ești.

bareilesq/o, -i, -e, -e *adj.* cu inimă mare, mărinim/os, -oasă, -oși, -oase; gener/os, -oasă, -oși, -oase.

barimatenq/o, -i, -e, -e *adj. v. p h u t æ r d o.*

barœl (*perf.* barilæs) *vb. refl.* a se face mare, a se mări; a crește.

barvalærel(barvalærdæs) *vb. tr.* a îmbogăți.

barvali/pen [-mos], -mata *s.m.* bogăți/e, -i; îndestul/are, -ări.

barval/o, -i, -e, -e *adj.* bog/at, -ată, ați, -ate.

barvarærel *vb. tr. v. b a r v a l æ r e l.*

barr, ~a *s.m.* **1.** piatră, pietre.**2.** cetate, cetăți; *barr, nθar* din (de la) pietre.

barræq/o, -i, -e, -e *adj.* de piatră, al (a, ai, ale) pietrei.

barrutn/o, -i, -e, -e *adj.* de (din) piatră.

basand/o, -i, -e, -e *adj.* sufici/ent, -entă, -enți, -ente; îndestulăt/or, -oare, -ori, -oare [*v. și: basutno*].

basketosq/i, -o, -e, -e *adj.* de baschet, al (a, ai, ale) jocului de baschet.

basutn/o, -i, -e, -e *adj.* suficient, ~ă, suficienți, suficiente [*v. și: basando*].

baś, ~a *s.m.* sunet, ~e; voc/e, -i; țipăt, țipete. [*v. și k r i l o*].

baśel (*perf.* baślæs) *vb. intr.* **1.**a cucuriga.

2. a lătra.**3.** a emite un sunet strident.**4.** (bicicleta, căruța) a scârțâi.

baśenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) sunetelor.

baśesq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) sunetului.

baśibaś, ~a *s.m.* zgomot, ~e; gălăgie.

baśibaśal/o, -i, -e, -e *adj.* zgomot/os, -oasă, -oși, -oase; gălăgi/os, -oasă, -oși, -oase.

baśn/o, -e *s.m.* cocoș, ~i.

bàz/a, -e *s.f.* baz/ă, -e.

bazutn/o, -i, -e, -e *adj.* de bază, fundamental, ~ă, ~i, ~e.

bărăganosq/o, -i, -e, -e *adj.* de Bărăgan,

al (a, ai, ale) Bărăganului.

be-he-he *interj.* (pentru oaie) be-he-he.

behekerel (*perf.* behekerdæs) *vb.*

intr. a behăi.

belut, ~a *s.m.* stejar, ~i.

belutesq/o, -i, -e, -e *adj.* de stejar, al (a, ai, ale) stejaraului.

benzina *s.f.* benzină.

berand, ~a *s.m.* (la cort) berand.

berævel. (*perf.* berævdæs) *vb. intr.*

a se plimba cu barca, a naviga.

beresq/o, -i, -e, -e *adj.* de barcă, de vapor; al (a, ai, ale) bărcii (vaporului).

berxum, ~a *s.m.* ghindă, ghinde.

ber/o, -e *s.m.* barcă, bărci; vap/or, -oare; ambarcațiun/e, -i.

bero/rro, -orre *s.m. dim.* bărcuț/ă, -e; vaporeș, ~e.

bers, ~a *s.m.* an, ~i; *but bersenθe!* la mulți ani!; *bersenθar* de la (din) ani.

beršesq/o, -i, -e, -e *adj.* de an, al (a, ai, ale) anului.

berši/pen, [-mos], -mata *s.m.* vârșt/ă, -e; etate, etăți.

beršisarel (*perf.* beršisardæs) *vb. tr.* a aniversa, a sărbători/ a marca o dată pe an o anumită zi (de naștere, o dată/sărbătoare anume, ziua onomastică etc).

beršivaxt, ~a *s.m. v. berškotor.*

berškotor, ~a *s.m.* **1.** sezon **2.** anotimp, ~uri.

beruj, ~a *s.f.* albin/ă, -e.

bešel (*perf.* bešlæs) *vb. intr.* **1.**a sta.**2.** a locui.

bešimasq/o, -i, -e, -e *adj. v. bešipnasq/o.*

bešipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de stat; de locuit; de șezut.

bešutnærel (*perf.* bešutnærdæs) *vb.*

tr., refl. ~ *pes* a se recrea.

bešutn/o, -i, -e, -e *adj.* odihnit/or, -oare, -ori, -oare.

bezëx, ~a *s.m. v. bezex.*

bezex, ~a *s.m.* păcat, ~e.

bi *prep.* (cu *genit.*) fără.

bi- *pref. neg.* ne-.

biačhavd/o, -i, -e, -e *adj.* **1.**

neastâmpăr/at, -ată, -ați, -ate. **2.** fără

oprire, neîncet/at, -ată, -ați, -ate;

neîntrerupt, ~ă, neîntrerup/ți, -te [v. și: *tragvalo*].

biandimasq/o, -i, -e, -e *adj. v. biandipnasq/o.*

biandipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de naștere,

al (a, ai, ale) nașterii; natal, ~ă, ~i, ~e).

biavil/o, -i, -e, -e *adj.* neven/it, -ită, -iți, -

ite; (la școală) absent, ~ă, absen/ți, -te.

bibaxtal/o, -i, -e, -e *adj.* nenoroc/os, -oasă, -oși, -oase.

bibartil/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** necresc/ut, -ută,

-uți, -ute; imatur, ~ă, ~i, ~e. **2.** *s.m., s.f.*,

adj. pitic, ~ă, pitic/ă, -e..

bibašibaš *s.m.* liniște.

bibašibašutn/o, -i, -e, -e *adj.* liniștit/or, -oare, -ori, -oare, fără zgomot.

bibæq/o, -i, -e, -e *adj.* de mătușă, al (a, ai, ale) mătușii.

bibi, -æ *s. f.* mătușă, -i.

bibliotèk/a, -e *s.f.* bibliotec/ă, -i [v.

și: *pustikelin*].

bibold/o, -e *s.m.* evreu, evrei [v. și *#ut, ~a*].

bibutvarn/o, -i, -e, -e *adj.* rar.

biçamaq/o, -i, -e, -e *adj.* obraznic, ~ă, ~i, ~e.

biçar, ~a [-æ] *s. f.* burui/ană, -eni; iarbă rea, ierburi rele; pir.

biçæc/o, -i, -e, -e *adj.* nedrept, nedreaptă, nedrepti, nedrepte; fals, ~ă, falși, false;

biçhalel (biçhaldæs) *vb.tr.* a trimite; a expedia.

bidirèkt *adv.* indirect.

bidoşal/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** corect, ~ă, corecți, corecte. **2.** nevinov/at, -ată, -ați, -ate.

bidoşaq/o, -i, -e, -e *adj.* fără greșeală; ireproșabil, ~ă, ~i, ~e..

bikandavn/o, -i, -e, -e *adj.* neascultăt/or, -oare, -ori, -oare.

bikinel (*perf.* bikindæs) *vb. tr.* a vinde.

bikinitòr/i, -ă [-ură] *s.m. v. b i k i n i t r o.*

bikinitr/o, -e *s.m.* vânzător, ~i.

bikinlin, ~æ *s. f.* magazin, ~e, butic, ~uri.

biláčhard/o, -i, -e, -e *adj.* nerepar/at, -ată, -ați, -ate; neîmbunătăț/it, -ită, -iți, -ite; dezordon/at, -ată, -ați, -ate.

bilèt/o, -ură *s.m.* bilet, ~e.

bil/i, -ă *s.f. v. m i c a.*

bilovenq/o, -i, -e, -e *adj.* grat/uit, -i tă, -iți, -ite.

biprinşard/o, -i, -e, -e *adj.*

ne(re)cunosc/ut, -ută, -uți, -ute.

biphirkher, ~a *s.m.* imobil, ~e.

birenval/o, -i, -e, -e *adj.* dezordon/at, -ată, -ați, -ate

birov/i, -æ *adj.* albin/ă, -e.

bişaj *adv.* interzis.

bişand/o, -i, -e, -e *adj.* nărv/aş, -aşă, -ași, -așe.

bithamikan/o, -i, -e, -e *adj.* ilegal, ~ă, ~i, ~e.

bitragaver *adj. invar.* imobil, ~ă, ~i, ~e; fix, ~ă, ficși, fixe.

bitragavni

bişenutn/o, -i, -e, -e *adj.* nepersonal (impersonal), ~ă, ~i, ~e; nehotăr/ăt, -ătă, -âți, -âte.

bişl/i, -æ *s.f.* bec, ~uri [= *dudesqi golni*].

blàt/o, -ură *s.m.* blat, ~uri; *guglipnasqo* ~o tort.

blòk/o, -ură *s.m.* bloc, ~uri.

blòk/os, -ură *s.m. v. b l ò k o.*

blüz/a, -e *s.f.* bluză, -e.

bodl/o, -i, -e, -e *adj.* albastru, albastră, albaștri, albastre.

bokhal/o, -i, -e, -e *adj.* flămând, ~ă, flămân/zi, -de.

boldel (*perf.* boldæs) *vb. tr.* **1.** a boteza. **2.** a dumica, a întinge, a înmuia.

bombòn/a, -e *s.f.* bomboan/ă, -e.

bov, ~a *s.m.* sob/ă, -e; cupt/or, -oare;
gazenqo ~ aragaz.
brad/î, -ă *s.f.* cof/ă, -e; găleată, găleți;
vadră, vedre.
brakhel (*perf.* brakhlæs) *vb. tr.* a apăra,
a proteja.
brakhi/pen [-mos], -mata *s.m.* apărare,
apărări; protecți/e, -i.
brakhl/o, -i, -e, -e *adj.* apăr/at, -ată, -ați, -
ate; protej/at, -ată, -ați, -ate.
brigal/o, -i, -e, -e *adj.* ghrijul/iu, -ie, -ii, -
ii.
brisind, ~a *s.m.* ploaie, ploi.
brung, ~a *s.m.* tufiș, ~uri.
brungal/o, -i, -e, -e *adj.* stuf/os, -oasă, -
oși, -oase.
bučhol (*perf.* bučhlæs) *vb. intr.* a se
chema, a se numi.
buxlærel (*perf.* buxlærdæs) *vb.*
tr. **1.** a lărgi, a extinde; a dezvolta. **2.** a
face / a așterne patul (pentru culcare).
buxl/o, -i, -e, -e *adj.* larg, ~ă, ~i, ~i;
extins, ~ă, extin/și, -se; spați/os, -oasă, -
oși, -oase.
buxlœl (*perf.* buxli1æs) *vb. refl.* a se face
larg, a se lărgi; a se extinde.
Bukurèști *s.m.* București.
bukurestosq/o, -i, -e, -e *adj.* de
București, al (a, ai, ale) Bucureștiului.
bulænd, ~a *s.m.* taburet, ~e; fotoli/u, -i.
but *adj., adv.* mult, multă, mulți, multe;
mult.
butanglal *adv.* devreme.

butærn/o, -e *adj.* harnic, ~ă, ~i, ~e;
muncit/or, -oare, -ori, -oare.
butæq/o, -i, -e, -e *adj.* de lucru, de
muncă; al (a, al, ai, ale) lucrului (muncii).
buteranglutn/o, -i, -e, -e *adj.* multicolor,
~ă, ~i, ~e, de pastel.
buti/pen [-mos], -mata *s.m.* mulțim/e, -i;
plural, ~e.
butivar *adv.* *v. b u t v a r.*
but/î, -æ *s.f.* lucru, ~uri.
butîkern/o, -e *s.m.* muncitor, ~i.
butpalal *adv.* târziu.
butpuran/o, -i, -e, -e *adj.* străvech/i, -e,
străvechi, străvechi.
butśund/o, -i, -e, -e *adj.* renum/it, -ită, -
iți, -ite; vest/it, -ită, -iți, -ite.
butvar *adj.* frecvent, deseori, adesea; în
mod repetat; de multe ori [var.: *butivar*].
butvarn/o, -i, -e, -e *adj.* *v. b u t v a r u t n*
o.
butvarutn/o, -i, -e, -e *adj.* frecv/ent, -
entă, -enți, -ente.
buzex, ~a *s.f.* pinten, ~i.
buzn/i, -æ *s. f.* capr/ă, -e.
buzn/o, -e *s.m.* țap, ~i.
buzn/œrri, -œrræ *s. f.* căpriț/ă, -e;
iadă, iede.
buzn/orro, -orre *s.f.* ied, iezi.
C
càm1/a, -e *s.f.* castan/ă, -e.

cēgosável (*perf.* cēgosajlæəs) *vb. tr.* a ținti.

cicaj, ~a *s.f.* pisic/ă, -i [v. și: *bili*].

cìgl/a, -e *s.f.* țigl/ă, -e.

cign/o, -i, -e, -e *adj. v. c i k n o.*

cikn/o, -i, -e, -e *adj. v. t i k n o.*

cird, ~a *s.m.* tren, ~uri; *le cirdeça* cu trenul.

cirdel (*perf.* cirdæəs) *vb. tr., intr.* a trage.

cirkulàci/a, -e *s.f.* circulați/e, -i.

cirkulaciaq/o, -i, -e, -e *adj.* de circulație, al (ai, ale, ai) circulației.

cirkulisarel (*perf.* cirkulisardæəs) *vb. intr.* a circula; *cirkularindoq* circulând.

cìgn/o, -i, -e, -e *adj. v. c i k n o.*

cìkn/o, -i, -e, -e *adj. v. c i k n o.*

cìra *adv. v. c ì r r a.*

cìrra *adv.* puțin.

còx/a, -e *s.f.* fust/ă, -e.

ç

éac/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** adevăr/at, -ată, -ați, -ate; just, justă, justi, juste. **2.** drept, dreaptă, drepti, drepte [sin.: *daxno*].

éacutn/o, -i, -e, -e *adj.* real, ~ă, ~i, ~e; veridic, ~ă, ~i, ~e.

éaj/o, -uræ *s.m. v. t è a.*

éajesq/o, -i, -e, -e *adj. v. t e a q o.*

éajl/o, -i, -e, -e *adj.* sătul, ~ă, ~i, ~e; satisfăc/ut, -ută, -uți, -ute.

éam, ~a *s.f.* față, fețe; obraz, obraji; (*gram.*) caz, ~uri.

éambel (*perf.* éamblæəs) *vb. tr., intr.* a mesteca.

éamcárel (éamcárdæəs) *vb. tr. v. é a m b e l.*

éar, ~a [-æ] *s.f.* iarbă, ierburi.

éaræq/o, -i, -e, -e *adj.* de iarbă, al (a, ai, ale) ierbii.

éarxaln/o, -e *adj.* ierbivor, ~ă, ~i, ~e.

éarn/o, -i, -e, -e *adj.* vegetarian, ~ă, vegetarianen/i, -e.

éar/o, -e *s.m.* castr/on, -oane; blid, ~uri, strachină, străchini.

éar/orro, -orre *s.m.* castronel, ~e.

éàs/o, -uræ *s.m.* ceas, ~uri; *vastesqo* ~o ceas de mână.

éèrb(o)(s), -uræ *s.m.* cerb, ~i [v. și *şingva#lo*].

éèr(o)(s), -uræ [-i] *s.m. v. și D e v e l.*

éerxaj, ~a *s.f.* stea, stele.

éésm/a, ~e *s.f.* cişmea, cişmele.

éexrain, ~a *s.f. v. é e r x a j.*

éi *adv. neg.(cãld.)* nu.

éima *adv.(spoit.)* puțin.

éi *adv. v. n a.*

éikat, ~a *s.f.* frun/te, -ți.

éikatesq/o, -i, -e, -e *adj.* de frunte, al (a, ai, ale) frunții.

éikatutn/o, -i, -e, -e *adj.* frontal, ~ă, ~i, ~e.

éiriklæq/o, -i, -e, -e *adj.* de pasăre, al (a, ai, ale) păsării; păsăr/esc, -ească, -ești, -ești.

éiriklænq/o, -i, -e, -e *adj.* de păsări, al (a, ai, ale) păsărilor.

ćiriklenq/o, -i, -e, -e *adj.* de păsăroi, al (a, ai, ale) păsăroilor.

ćirikl,,nq/o, -i, -e, -e *adj. v. ćiriklæ n q o.*

ćirikli,-æ *s. f.* pasăre, păsări; *le ćirikl,,n* pe păsări; *le ćirikl,,nçar* cu păsările.

ćirikl/o, -e *s. m. augm.* păsăroi, păsăroi.

ćirikl/ærrī, -ærræ *s. f. dim.* păsăric/ă, -i; *ćiriklærr,,n* pe păsărici.

ćirlatan/o, -i, -e, -e *adj.* antic, ~ă, ~i, ~e; străvech/i, -e, -i, -e.

ćitrel (*perf.* ćitrisardæs) *vb. tr.* a desena, a creiona, a schița; (*in conversație*) a descrie.

ćitresq/o, -i, -e, -e *adj.* de desen, al (a, ai, ale) desenului.

ćitrisard/o, -i, -e, -e *adj.* desen/at, -ată, -ați, -ate.

ćitr/o, -e *s. f.* 1. desen, ~e; imagin/e, -i; *ćitrenthe* în (la) desene; *ćitresθar* din (imagine) desen; *ranglærdo* ~o desen colorat. 2. *phenipnasqo* ~ descriere.

ćoràp/a, -e *s. f.* ciorap, ~i.

ćorn/o, -i, -e, -e *adj.* șir/et, -eată, -eți, -ete.

ćorr/o, -i, -e, -e *adj.* sărac, ~ă, ~i, ~e

ćugn/i, -æ *s. f.* bici, bice.

ćüplil (*perf.* ćüplsajlæs) *vb. tr.* a ciuguli.

ćupn/i, -æ *s. f. v. ćugni.*

ćh

ćhaj, ~a *s. f.* fată, fete (de etnie rromă).

ćhand, ~a *s. m.* mod, ~uri.

ćhatl/o, -e *s. m.* acoperiș, ~e.

ćhavenq/o, -i, -e, -e *adj.* de băieți, de flăcăi; al (a, ai, ale) băieților (flăcăilor).

ćhavenq/oro, -iri, -ere, -ere *adj. v. ćh a v e n q o.*

ćhav/o, -e *s. m.* băiat (copil sau flăcău) de etnie rromă; în sens mai larg (la școală): elev; *ćhaves* pe băiat (copil, elev); *le ćhavesθar* de către elev (copil, băiat); *le ćhaven* pe copiii (elevi, băieți); *le ćhavenθe* în (la) elevi (copii, băieți); *le ćhavenθar* de către elevi (băieți, copii); *le ćhavenqe* elevilor (copiilor, băieților); *le ćhavençar* cu copiii (elevii, băieții).

ćhavorrenq/o, -i, -e, -e *adj.* de copilași (băiețași, flăcăiași), al (a, ai, ale) copilașilor (băiețașilor, flăcăiașilor).

ćhav/orro, -orre *s. m. dim.* copilaș, ~i, băiețaș, ~i; flăcăiaș, ~i.

ćhej, ~a *s. f. v. ćh a j.*

ćhib, ~a [~æ] *s. f.* limb/ă, -i.

ćhibænq/o, -i, -e, -e *adj.* de limbi, al (a, ai, ale) limbilor.

ćhibæq/o, -i, -e, -e *adj.* de limbă, al (a, ai, ale) limbii.

ćhibæqor/o, -i, -e, -e *adj. v. ćh i b æ q o.*

ćhib,,nq/o, -i, -e, -e *adj. v. ćh i b æ n q o.*

ćhibutn/o, -i, -e, -e *adj.* lingvistic, ~ă, ~i, ~e.

ćhihor, ~a *s. m. v. ćh o r.*

čhinærni, -æ *s. f.* 1. mașin/ă, -i de tocat. 2. *angarenqi* ~ ascuțitoare.

čhini/pen [-mos], -mata *s. m.* 1. tăier/e, -i.

2. tăietur/ă, -i; decupaj, ~e. 3. *klasaqo*

čhidipen pauză (între orele de clasă);

školaqo čhinipen vacanță școlară.

čhinipnasq/oro, -iri, -ere, -ere *adj. v. č h i n i p n a s q o.*

čhinipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de tăiere, al (a, ai, ale) tăierii; de pauză, al (a, ai, ale) pauzei; de vacanță, al (a, ai, ale) vacanței.

čhind/o, -i, -e, -e *adj.* 1. tăi/at, -ată, -ați, -ate. 2. rupt de oboseală; *me sem čhindo* sunt rupt de oboseală.

čhor, ~a *s. m.* barbă, bărbi.

čhon, ~a *s. m.* lun/ă, -i.

čhudel (*perf.* čhudæs) *vb. tr.* a arunca, a azvârli; ~ *anθ-əl sa riga* a împrăștia.

čhudin/o, -i, -e, -e *adj.* arunc/at, -ată, -ați, -ate; împrăști/at, -ată, -ați, -ate.

čhur/i, -æ *s. f.* cuțit, ~e.

čhurik, ~a *s. f. v. č h u r i*

D

dad, ~a *s. m.* tată, tați; (*p. ext.*) *dada* părinți.

dadenq/o, -i, -e, -e *adj.* de tați, al (a, ai, ale) taților (părinților); părint/esc, -ească, -ești, -ești.

dadesq/o, -i, -e, -e *adj.* de tată, al (a, ai, ale) tatălui; părint/esc, -ească, -ești, -ești.

daxn/o, -i, -e, -e *adj.* drept, dreaptă, drepți, drepte [*v. și: čáčo*].

daj, ~a *s. f.* mam/ă, -e.

dajaq/o, -i, -e, -e *adj.* de mamă, al (a, ai, ale) mamei; matern, ~ă, ~i, ~e.

dajkaxn/i, -æ *s. f.* cloșcă, cloști.

dandenq/o, -i, -e, -e *adj.* de dinți, al (a, ai, ale) dinților; dentar, ~ă, ~i, ~e; ~i *morni* perie de dinți.

dâr/o, -uræ *s. m. v. d e n i p e n.*

das, ~a *s. m.* 1. creștin, ~i. 2. gagi/o, -i.

dašti (*perf.* daštisardæs) *vb. v. a št i.*

decembra *s. f.* (luna) decembrie.

decizi/a, -e *s. f.* decizi/e, -i.

dej, ~a *v. d a j.*

dekorutn/o, -i, -e, -e *adj.* decor/at, -ată, -ați, -ate.

del (*perf.* dias, dæs) *vb. tr.* a da; *dindoq* dând.

delimitaciaq/o, -i, -e, -e *adj.* de

delimitare (demarcare), al (a, ai, ale)

delimitării (demarcării).

deni/pen [-mos], -mata *s. m.* cadou, ~uri; dar, ~uri.

deræv, ~a *s. f.* mare, mări.

derævæq/o, -i, -e, -e *adj.* de mare, al (a, ai, ale) mării; maritim, ~ă, ~i, ~e.

deś *num. card.* zece.

dešto *num. ord.* al zecelea, a zecea.

deśuduj *num. card.* doisprezece, douăsprezece.

deśudujto *num. ord.* al doisprezecelea, a douăsprezecea.

deśujekh *num. card.* unsprezece.

deśujekhto *num. ord.* al unsprezecelea, a unsprezecea.

deşupan# *num.card.* cincisprezece.

deşupan#to *num.ord.* al

cincisprezecelea, a cincisprezecea.

deşuşow *num.card.* şaisprezece.

deşuşowto *num.ord.* al şaisprezecelea, a şaisprezecea.

determinànto *adj. invar.* determinant, ~ă; determinan/ți, -te.

determinàto *adj. invar.* detreminat, ~ă; detremin/ați, -ate.

Devel, ~a *s.m.* 1. Dumnezeu, (*rar*)

Dumnezei.2. cer, ~uri

d,,s, ~a *s.m. v. d î v e s.*

d,,sesq/o, -i, -e, -e *adj. v. d î v e s e s q o.*

dialektikan/o, -i, -e, -e *adj.* dialectal, ~ă, ~i, ~e.

dialòg/o, -uræ *s.m. v.* dialog, ~uri.

diapozitiv/o, ~uræ *s.m. v.* diapozitiv, ~e.

didaktikan/o, -i, -e, -e *adj.* didactic, ~ă, ~i, ~e.

diferènc/a, -e *s.f.* diferență, -e.

dikhel (*perf.* dikhlæs) *vb. tr.* a vedea; a

privi, a se uita; *dikh!* vezi! *dikhindo*

văzând.

dikhimasq/o, -i, -e, -e *adj. v. d i k h i p n*

a s q o.

dikhi/pen [-mos], -mata *s.m.* veder/e, -i; privir/e, -i; *le dikipnaça* cu vederea (privirea); *le dikipnasθar* din privire.

dikipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de vedere, al (a, ai, ale) vederii; de privire, al (a, ai, ale) privirii; de observare.

dikhl/o, -i, -e, -e *adj.* văz/ut, -ută, -uți, -ute.

dikl/o, -e *s.m.* batic, ~uri; basma, ~le.

dikl/orro, -orre *s.m. dim.* baticuț, ~e; batist/ă, -e.

dinglæl/o, -i, -e, -e *adj.* odihn/it, -ită, -iți, -ite.

dinglæl (*perf.* dinglisajlæs) *vb.refl.* a se odihni [v. și: *hodinil pes*].

din/o, -i, -e, -e *adj.* dat, dată, dați, date.

disk/o, -uræ *s.m.* disc, ~uri.

disæl (*perf.* dislæs) *vb. intr.* a răsări, a se face ziuă, a se lumina.

dis^otn/o, -i, -e, -e *adj.* oriental, ~ă ~i, ~e; de răsărit, de est.

dîvio *adj. invar.* sălbatic, ~ă, ~i, ~e.

diz, ~a *s.f.* 1. târg, ~uri; piață, piețe.2. oraș, ~e.

diz/ærrî, -ærræ *s.f. dim.* târguș/or, -oare; orășel, ~e.

dizutn/o, -i, -e, -e *adj.* de târg; de piață; orășen/esc, -ească, -ești, -ești.

dî, dæ *s.m.* suflet, ~e; inim/ă, -i; pântec, ~e.

dîves, ~a *s.m.* zi, zile; *æanavesqo* ~ zi onomastică; *biandipnasqo/biandimasqo* ~ zi de naștere.

dîvesarel (*perf.* dîvesardæs) *vb. tr.* a sărbători o zi.

dîvesenq/o, -i, -e, -e *adj.* de zile, al (a, ai, ale) zilelor.

dîvesesq/o, -i, -e, -e *adj.* de ziuă, al (a, ai, ale) zilei.

dîlgo, dîlzi *adj.* lung, ~ă; lungi, lungi.

dîrz/a, -e *s.f.* cârp/ă, -e; *khosipnasqi* ~a cârpă de șters.

dòktor/o, -uræ *s.m.* doctor, ~i.

dolalin, ~a *s.f.* leagăn, ~e [v. și: *kùna*]

dolalin(av)el (*perf.* dolalindæs) *vb. tr.* a legăna.

dolalinœl (*perf.* dolalinjas) *vb. tr. v. d o l a l i n (a) v e l .*

doræq/o, -i, -e, -e *adj.* de sfoară, al (a, ai, ale) sforii.

dor/i, -æ *s. f.* sfoară, sfori; frânghi/e, -i; *la doræça* cu sfoara.

dostatutn/o, -i, -e, -e *adj.* suficient, ~ă, suficien/ți, -te.

doś, ~a *s.f.* greșeală, greșeli; eroare, erori; eroare, erori; vină, vini.

dośaq/o, -i, -e, -e *adj.* de greșeală, al (a, ai, ale) greșelii; eronat, ~ă, erona/ți, -te.

došel (*perf.* dośljās) *v. d u ś e l .*

drabarel (*perf.* drabardæs) *vb. tr.* **1.** a descânta cu ierburi; a lecui prin descântat. **2.** a ghici (citi) în palmă (cărți, bobi, ghioc). **3.** a citi.

drakh, ~a *s.f.* strugur/e, -i.

drakhal/o, -i, -e, -e *adj.* brobon/at, -ată, -ați, -ate, sub formă de boabe de strugure; popistr/at, -ată, -ați, -ate.

drakhenq/o, -i, -e, -e *adj.* de struguri, al (a, ai, ale) strugurilor.

drež, ~a *s.f.* stog, ~uri; căpiț/ă, -e.

drom, ~a *s.m.* **1.** drum, ~uri. **2.** oară, ori; dată, dăți.

dromarel (*perf.* dromardæs) *vb.*

tr. a călători, a face drumuri.

dromesq/o, -i, -e, -e *adj.* de drum, al (a, ai, ale) drumului; de transport.

dromidud, ~a *s.f.* semafor, -oare.

dromidudesq/o, -i, -e, -e *adj.* de semafor, al (a, ai, ale) semaforului.

drom/orro, -orre *s.m. dim.* drumuleț,

drun, ~a *s.f.* săge/ată, -ți.

dubel, ~a *s.m.* castr/on, -oane, bo, ~uri; găleată, găleți; ghivec/i, -e; *lulud, nqo* ~ ghiveci de flori.

dud, ~a *s.m.* lumin/ă, -i.

dudal/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** lumin/os, -oasă, -oși, -oase. **2.** clar, ~ă, ~i, ~e.

dudesq/o, -i, -e, -e *adj.* de lumină, al (a, ai, ale) luminii; ~i *rovli* lustră; *dudesqe golnæ / bi ÷ læ* becuri de iluminat.

dugràn/i, -æ *s.f.* furc/ă, -i

duj *num. card.* doi, două; *duje grasten* pe doi cai.

duj ÷ enenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) amândurora.

dujenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) celor doi (două); *dujenqo vakæripen* dialog, conversație în doi.

dujto *num. ord.* al doilea, a doua.

dujvakæri/ pen [-mos], -mata *s.m.* dialog, ~uri.

dujvarn/o, -i, -e, -e *adj.* dubl/u, -i, -e, -e.

dùm/a, -e *s.f.* cuvânt, cuvinte; vorb/ă, -e.

dumesq/o, -i, -e, -e *adj.* de umăr, al (a, ai, ale) umărului.

dumultan/o, -i, -e *adj.* de demult.

dunavd/ĩ, - æ *s. f.* dun/ă, -e (de învelit).

dur *adv.* departe.

durærd/o, -i, -e, -e *adj.* îndepărt/at, -ată, -ați, -ate.

durærdomilaj, ~a *s.m.* toamnă, -e.

durærdomilajesq/o, -i, -e, -e *adj.* de toamnă, al (a, ai, ale) toamnei; tomnatic, ~ă, ~i, ~e.

duri/pen [-mos], -mata *s.m.* depărt/are, -ări.

durmilaj, ~a *s.m. v. durærdomilaj.*

durphirævn/o, -e *s.m.* teleferic, ~e.

duşel (*perf.* duşlæs) *vb.tr.* a mulge [var.: doşel]

E

e *art. 1.* art. hot.f., ca variantă pentru art. hot. f. **i**: *e rakli = i rakli.* **2.** art.hot. f. și m., sg. și pl., la cazurile oblice: *e (le) grastes* pe cal; *e (la) daja* pe mama; *e (le) grasten* pe cai; *e (le) dajan* pe mame.

edici/a, -e *s.f.* ediți/e, -i.

editur/a, -e *s.f.* editur/ă, -i.

edukàcia *s.f.* educație.

edukaciaq/o, -i, -e, -e *adj.* de educație, al (a, ai, ale) educației.

efta *num. card.* șapte.

eftàto *num. ord.* al șaptelea, a șaptea.

ekonomikan/o, -i, -e, -e *adj.* economic, ~ă, ~i, ~e.

ekskùrsi/a, -e *s.f.* excursi/e, -i.

eksperiènc/a, -e *s.f.* experiență, -e.

eksplikàci/a, -e *s.f.* explicați/e, -i.

ekstràs/a, -e *s.f.* extras, ~e.

ekzistisarel (*perf.* ekzistisardæs) *vb. intr.* a exista.

elefànt/o, -uræ *s.m.* elefant, elefanți [*v. și v a s t i n i*].

elemènt/o, -uræ *s.m.* element, ~e.

emblèm/a, -e *s.f.* emblem/ă, -e.

emociaq/o, -i, -e, -e *adj.* de emoție, al (a, ai, ale) emoției.

emòci/a, -e *s.f.* emoți/e, -i.

enæ *num. card.* nouă.

enæto *num. ord.* al nouălea, a noua.

etažèr/a, -e *s.f.* etajer/ă, -e.

evaluàci/a, -e *s.f.* evaluare, evaluări.

Ë

ël *art.hot. m.f.,pl., la nom.:* ë(l) grasta caii; ë(l) daja mamele.

F

fàbrik/a, -e *s.f.* fabric/ă, -i.

fàkto, -ur æ *s.m.* fapt, ~e.

fàktor/o, -uræ *s.m.* factor, ~i.

famili/a, -e *s.f.* famili/e, -i; *e familiaθar* din familie; *e familiençar* din familii.

famíliaq/o, -i, -e, -e *adj.* de familie, al (a, ai, ale) familiei; familial, ~ă, ~i, ~e.

familiènq/o, -i, -e, -e *adj.* de familii, al (a, ai, ale) familiilor.

fantezi/a, -e *s.f.* fantezi/e, -i; *e fanteziaθar* din fantezie.

fazàn/os, -uræ *s.m.* fazan, ~i.
februàra *s.f.* (luna) februarie.
felæstr/a, -e *s.f.* fereastră, ferestre.
fëlurin, ~a *s.f.* tei, tei.
fenomèn/o, -uræ *s.m.* fenomen,
~e.
ferig/a, -e *s.f.* ferig/ă, -i.
festivàl/o, -uræ *s.m.* festival,
~uri.
festivo *adj.* festiv, ~ă, ~i, ~e.
filatîn, ~a *s.f.* castel, ~e.
filmenq/o, -i, -e, -e *adj.* de filme, al (a, ai,
ale) filmelor.
film/i, -æ *s.m.* *v. f i l m o (s)*.
film/o(s), -uræ *s.m.* film, ~e.
fiş/a, -e *s.f.* fiş/ă, -e.
folklorikan/o, -i, -e, -e *adj.* folcloric, ~ă,
~i, ~e.
fonetikan/o, -i, -e, -e *adj.* fonetic, ~ă, ~i,
~e.
fonologikan/o, -i, -e, -e *adj.* fonologic,
~ă, ~i, ~e.
fõrm/a, -e *s.f.* form/ă, -e.
formenq/o, -i, -e, -e *adj.* de forme, al (a,
ai, ale) formelor.
formisarel (*perf.* formisardæs) *vb. tr.* a
forma.
formùl/a, -e *s.f.* formul/ă, -e.
fõr/o, -uræ *s.m.* *v. f ò r o s*.
fõr/os, -uræ *s.m.* oraş, ~e; *foronθar*
din oraşe; *foronθe* în (la) oraşe; *forosθe* în
(la) oraş.

forosq/o, -i, -e, -e *adj.* de oraş, al (a, ai,
ale) oraşului; oraşen/esc, -ească, -eşti, -
eşti.
forutn/o, -i, -e, -e *adj.* citadin, ~ă, ~i, ~e;
oraşen/esc, -ească, -eşti, -eşti.
fõtbalò *s.m.* fotbal.
fotbalosq/o, -i, -e, -e *adj.* de fotbal, al (a,
ai, ale) fotbalului.
fotografi/a, -e *s.f.* fotografi/e, -i.
fràz/a, -e *s.f.* fraz/ă, -e.
frazaq/o, -i, -e, -e *adj.* de frază, al (a, ai,
ale) frazei.
friş *adj. invar.* proasp/ăt, -ătă, -eţi, -ete.
fruktenq/o, -i, -e, -e *adj.* de fructe, al (a,
ai, ale) fructelor.
frùkt/o, -uræ *s.m.* fruct, ~e [*v. şi*
pherr].

G

gad, ~a *s.m.* cămaşă, cămăşi.
gad/orro, -orre *s.m.* cămăşuţ/ă, -e.
ga-ga! *interj.* ga-ga-ga!
galbenærd/o, -i, -e, -e *adj.* îngăllben/it, -
ită, -iţi, -ite.
galbenal/o, -i, -e, -e *adj.* gălbui, ~e;
gălbui, gălbui.
gàlben/o, -a [*căld.:-i*] *adj.* galben, ~ă, ~i,
~e [*v. şi: zîlto*].
gàr/a, -e *adj.* gară, gări.
garavd/o, -i, -e, -e *adj.* ascuns, ~ă;
ascunşi, ascunse.
garavel (*perf.* garavdæs) *vb.* a
ascunde.

gav, ~a *s.m.* sat, ~e; *le gavenθar* din (de la) sate; *le gavenθe* din (de la) sate; *le gavesθe* din (de la) sat.

gavesq/o, -i, -e, -e *adj.* de sat, al (a, ai, ale) satului.

gavutn/o, -i, -e, -e *adj.* săt/esc, -ească, -ești, -ești.

gazenq/o, -i, -e, -e *adj.* de gaze, al (a, ai, ale) gazelor; ~o *bov* aragaz.

general *adv.* (la modul) general, în general.

generàlo *adj. invar.* general, ~ă, ~i, ~e.

geografiaq/o, -i, -e, -e *adj.* de geografie, al (a, ai, ale) geografiei.

geografikan/o, -i, -e, -e *adj.* geografic, ~ă, ~i, ~e.

ges *v. d „ s.*

gilabel (*perf.* *gilabadæs*) *vb. tr.* a cânta (solo, nu la instrument); *gilabandoj* cântând.

gilæq/o, -i, -e, -e *adj.* de cântec, al (a, ai, ale) cântecului.

gili, -æ *s. f.* cântec, ~e.

gimnàstika *s. f.* gimnastică.

gimnastikaq/o, -i, -e, -e *adj.* de gimnastică, al (a, ai, ale) gimnasticii.

gin, ~a *s.m.* număr, numere; *e gineça* cu număr.

ginal/o, -i, -e, -e *adj.* numer/os, -oasă, -oși, -oase.

ginavn/i, -æ *s. f.* numeral, ~e.

gini/pen, [-mos], -mata *s.m.* numărare, numărăt/oare, -ori; numerotați/e, -i.

girai/pen, [-mos], -mata *s.m.*

introducer/e, -i.

giravutn/o, -i, -e, -e *adj.* introductiv, ~ă, ~i, ~e.

girel (*perf.* *girdæs*) *vb. intr.* a intra; a pătrunde; a răzbi; *giravindoj* introducând.

giri/pen [-mos], -mata *s.m.* intr/are, -ări.

giv, ~a *s.m.* grâu, grâne.

givesq/o, -i, -e, -e *adj.* de grâu, al (a, ai, ale) grâului.

gi, gæ *s.m. v. d î*

gînsàk/o, -uræ *s.m.* găscan, ~i.

glind/a, -e *s.f.* oglindă, oglinzi.

glòb/a, -e *s.f.* amen/dă, -zi.

godæl/o, -i, -e, -e *adj.* înțelept, ~ă; înțelep/ți, -te; cu minte.

godæq/o, -i, -e, -e *adj.* de minte, al (a, ai, ale) minții.

godærd/o, -i, -e, -e *adj.* înțelepț/it, -ită, -iți, -ite; conștient, ~ă, conștienți, conștiente.

godæver *adj. invar.* deștep, deșteaptă, deștepți, deștepte; cu minte.

godæveri/pen [-mos], -mata *s.m.*

deșteptăciun/e, -i; înțelepciun/e, -i; priceper/e, -i.

god/i, -æ *s. f.* minte, minți;

creier, creiere; *la godæça* cu mintea;

godî/pen, [-mos], -mata *s.m.*

gândir/e, -i; reflecti/e, -i.

goj, ~a *s.m.* cârn/at, -ați.

goln/i, -æ *s.m.* ming/e, -i; *dudæqe ~ æ/ bi+læ* becuri.

gòm/a, -e *s.f.* gum/ă, -e.

gon/o, -e *s.m.* sac, ~i.

gon/orro, -orre *s.m. dim.* săculeț, ~e;
skolaqo ~orro ghiozdan.
gramatikan/o, -i, -e, -e *adj.* gramatical,
~ă, ~i, ~e.
gramatikaq/o, -i, -e, -e *adj.* de gramatică,
al (a, ai, ale) gramaticii.
grànic/a, -e *adj.* graniț/a, -e.
grast, ~a *s.m.* cal, cai.
grastelin, ~a *s.f.* grajd, ~uri [v. și: *isin*].
grastor(n)aj *s.m.* (luna) aprilie.
grast-xer, ~a *s.m.* v. # o r o .
grîž/a, -e *s.f.* grijă, -i; *la grîžaça* cu grijă.
grupaq/o, -i, -e, -e *adj.* de grupă, al
(a, ai, ale) grupei.
gudli/pen [-mos], -mata *s.m.* v. *g u g l i*
p e n.
gudl/o, -i, -e, -e *adj.* dulce, dulce; dulci,
dulci.
gudlimasq/o, -i, -e, -e v. *g u d l i p n a s*
q o.
gudlipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de dulceață,
al (a, ai, ale) dulceții.
guglærd/o, -i, -e, -e *adj.* îndulc/it, -ită, -iți,
-ite.
guglimasq/o, -i, -e, -e *adj.* v. *g u g l i p n*
a s q o.
gugli/pen [-mos], -mata *s.m.* dulceață,
dulcețuri; dulce, dulciuri.
guglipnas/qo, -i, -e, -e *adj.* de dulceață,
al (a, ai, ale) dulceții.
gugl/o, -i, -e, -e *adj.* v. *g u d l o*.
gunojesq/o, -i, -e, -e *adj.* de gunoi, al (a,
ai, ale) gunoiului;
gun#al/o, -i, -e, -e *adj.* gust/os, -oasă, -oși, -
oase.

gun#and/o, -i, -e, -e *adj.* v. *g u n # a l o*.
gurumn/i, -æ *s.f.* v. *g u r u v n i*.
guruvic/o, -uræ *s.m.* vițel, viței.
guruvn/i, -æ *s.f.* vac/ă, -i.
guruv/orro, -orre *s.m. dim.* vițeluș, ~i;
tăuraș, ~i.
gutup, ~a *s.m.* gât, ~uri.

H

hàrnik/o, -a [*căld. h à r n i c i*] *adj.* harnic,
~ă, ~i, ~e.
haw-haw *interj.* ham-ham-ham!
hërbùz/o, -uræ *s.m.* pepen/e, -i.
hihikerel.
hipopotàm/o, -uræ *s.m.*
hipopotam, ~i.
històri/a, -e *s.f.* istori/e, -i.
historikan/o, -i, -e, -e *adj.* istoric, ~ă, ~i,
~e.
hodinil (*perf.* hodinisardæs) *vb.refl.* ~
pes a se odihni [v. și *dinglæll*].
hòjna *s.f.* oină.
horizònt/i, -æ *s.m.* v. *h o r i z o n t*
o.
horizònt/o, -uræ *s.m.* orizont, ~uri.
hotèl/i, -æ *s.m.* v. *h o t è l o*.
hotèl/o, -uræ *s.m.* hotel, ~uri.
X
xa/be(n) [-mos], -mata *s.m.* mânc/are, -
ăruri *xabematenθe* în mâncăruri;

xabelin, ~a *s.f.* alimentară/ă, -e.

xabematenq/o, -i, -e, -e *adj.* de-mâncăruri, al (a, ai, ale) mâncărurilor; ~i *şifonièra* dulap de bucătărie.

xabemasq/o, -i, -e, -e *v.* *x a b e p n a s q o.*

xabepnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de mâncare, al (a, ai, ale) mâncării; culinar, ~ă, ~i, ~e; ~i *livni* bucătărie.

xabzumavi/pen, [-mos], -mata *s.m.* gustare, gustări.

xaćarel (*perf.* xaćardæs) *vb. tr.* a pricepe; a percepe; a înţelege.

xaćarimatenq/o, -i, -e, -e *adj.* de priceperi, al (a, ai, ale) priceperilor; de percepţii, al (a, ai, ale) percepţiilor.

xaćari/pen [-mos], -mata *s.m.* percepţi/e, priceper/e, -i; înţeleger/e, -i.

xaing, ~a *s.f. v.* *x a i n g.*

xaiv, ~a *s.m.* sanie, sănii; *e xaiveça* cu sania.

xal (*perf.* xalæs) *vb. tr.* a mânca;

xalavel (*perf.* xalavdæs) *vb. tr.* (*căld.*) a clăti, a spăla.

xalærel (*perf.* xalærdæs) *vb. tr.* **1.** a face pe cineva să înţeleagă, a explica, a clarifica; *xalæringos* [*xalæringoj*] înţelegând. **2.** a clăti, a limpezi [var.:

xalavel a clăti, a spăla (*căld.*); *xarikerla* (*spoit.*) a limpezi, a clăti].

xalæri/pen [-mos]-, mata *s.m.* explicaţi/e, -i.

xalœl (*perf.* xalœvdæs) *vb. v.* *x a l œ v e l.*

xalœvel (*perf.* xalœvdæs) *vb. v.* *x a ć a r e l.*

xalœvi/pen [-mos], -mata *s.m. v.* *x a l æ r i p e n .*

xamasq/o, -i, -e, -e *adj.* de mâncare, al (a, ai, ale) mâncării; comestibil, ~ă, ~i, ~e, ~e.

xancî *adj., adv.* puţin, ~ă, ~i, ~e; puţin.

xândel (*perf.* xandæs) *vb.tr.v.* *x u n a v e l.*

xaning, ~a *s.f.* fântân/ă, -i..

xarikerla (*perf.* xarikerdas) *vb. tr.* (*spoit.*) a limpezi, a clăti.

xarnes *adv.* pe scurt.

xarn/o, -i, -e, -e *adj.* scurt, ~ă, scur/ţi, -te.

xarr, ~a *s.f.* vale, văi.

xasarel (*perf.* xasardæs) *vb. tr.* a pierde.

xastral (*perf.* xastrajlæs) *vb. tr.* a scăpa [*v. şi skäpisarel*].

xatærel (*perf.* xatæræs) *vb. tr. v.* *x a ć a r e l.*

xer, ~a *s.m.* măgar, ~i.

xir/o, -e *s.m.* castrav/ete, -eţi.

xiv, ~a [-æ] *s.f.* groapă, gropi; gaură, găuri.

xîw, ~a *s.f. v.* *x i v.*

xîlæd/a, -e *s.f. v.* *m î a.*

xoleva *s.m.,pl.* pantaloni [*v. şi.:pantalùna*].

xomel/i, -æ *s.f.* cocoloş, ~i, bulgăr/e, -i (de zăpadă); *xomel* „nçar cu bulgări de zăpadă.

xramosard/o, -i, -e, -e *adj.* scris, ~ă, scriși, scrise.

xramosarel (*perf.* xramosardæs) *vb. tr.* a scrie.

xramosaripnasq/o, -i, -e *adj.* de scris, al (a, ai, ale) scrisului [*v. și l e k h a i p n a s q o*].

xuxurr, ~a *s.m.* ciupercă, -i.

xuxural/o, -i, -e, -e *adj.* ca ciuperca, sub formă de ciupercă: ~ *Òax* conopidă.

xulajarel (*perf.* xulajardæs) *vb. tr.* a stăpâni, a domni, a gospodări.

xulavel (*perf.* xulavdæs) *vb. 1. tr.* 1. a despărți, a împărți. 2. a pieptăna. 3. a grebla 2. (*refl.*) ~ *pes* a se pieptăna.

xum, ~a *s.m.* suc, ~uri; (*spoit.*) muc.

xumal/o, -i, -e, -e *adj. 1.* suculent, -entă, -enți, -ente, zem/os, -oasă, -oși, -oase. 2. (*spoit.*) muc/os, -oasă, -oși, -oase.

xunavel (*perf.* xunavdæs) *vb. tr.* a săpa.

xunavn/i, -æ *s.f.* sapă, -e.

xurævd/o(-i, -e, -e *adj.* îmbrăcat, -ată, -ați, -ate.

xurævel (*perf.* xuræj1æs) *vb. 1. intr.* a zbura. 2. *vb. tr.* (*perf.* xurævdæs) a îmbrăca; 3. (*refl.*) ~ *pes* a se îmbrăca.

xurævipnasq/o, -i, -e, -e *adj. 1.* de zbor, al (a, ai, ale) zborului. 2. de îmbrăcat; vestimentar, ~ă, ~i, ~e; ~ *e katora* articole vestimentare.

xurævn/o, -e *s.m.* avion, avioane.

xurdelin, ~a *s.f.* grădiniță, -e; *e xurdelinæça* cu grădinița; *e xurdelinæθar* din grădiniță.

xurd/o, -i, -e, -e *adj.* mărunț, ~ă, mărunți, -te; micuț, ~ă, ~i, ~e.

xurdorrenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) copilașilor.

xurd/orro, -orre *s.m. dim.* copilaș, ~i; micuț, ~i; pici, pici.

xutel (*perf.* xutilæs) *vb. tr., intr.* a sări.

xutipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de săritură. al (a, ai, ale) săriturii.

I

i *art. hot. f., sg, nom.: i* ruvni lupoaica [*var.: e*].

Ianuàra *s.f.* (luna) ianuarie.

ical/i, -æ *s.f.* ardei, ardei.

icalæq/o, -i, -e, -e *adj.* de ardei, al (a, ai, ale) ardeiului.

idè/a, -e *s.f.* idee, idei.

i-ha-i-ha! *interj.* i-ha-i-ha!

ihakerel (*perf.* ihakerdæs) *vb. intr.* a rage.

il/o, -e *s.m.* inimă, -i[*v. și d î*] .

ilustràci/a, -e *s.f.* ilustrație/e, -i; *ilustraciaθar* din ilustrație.

imàgin/a, -e *s.f.* imagine/e, -i; *la ~aça* cu imaginea.

importànca *s.f.* importanță.

importanti/pen [-mos] *s.m.* importanță.

importànto *adj. invar. v. v a s t n o.*

impresi/a, -e *s.f.* impresie/e, -i.

industrialo *adj. invar.* industrial, ~ă, ~i, ~e.

informàci/a, -e *s.f.* informați/e, -i;
informaciençar cu informații.
informacienq/o, -i, -e, -e *adj.* de
informații, al (a, ai, ale)
informațiilor; informațional, ~ă, ~i, ~e.
ingerd/o, -i, -e, -e *adj.* purt/at, -ată, -ați, -
ate.
ingerel (*perf.* ingerdæs) *vb.tr.* a purta, a
duce; a conduce; a susține (o
conversație).
inklel (*perf.* inklæs, inklisto, inklisti) *vb.*
intr. a ieși; a se desprinde.
inklist/o, -i, -e, -e *adj.* ieș/it, -ită, -iți, -ite.
inklæl (*perf.* inklæs) *vb. intr.* *v. i n k l e l.*
instituci/a, -e *s.f.* instituți/e, -i.
institucienq/o(ro), -i(ri), -e(re), -e(re)
adj. de instituții, al (a, ai, ale) instituțiilor;
instituțional, ~ă, ~i, ~e.
intæl *prep., adv.* de dincolo de, dincolo
de...
interesànto *adj. invar.* interesant, ~ă,
interesant/ți, -te.
interès/o, -ură *s.m.* interes, ~e.
interesosq/o, -i, -e, -e *adj.* de interes, al
(a, ai, ale) interesului.
interzèkci/a, -e *s.f.* interjecți/e, -i.
isi (*perf.* sas) *vb. v. s i.*
isin, ~a *s.f.* grajd, ~uri [*v. și grastelin*].
istemlai/pen [-mos], -mata *s.m.*
folosir/e, -i, utiliz/are, -ări; întrebuinț/are,
-ări.
istemal (*perf.* istemlæs) *vb. tr.* a folosi, a
utiliza, a întrebuința.
istemalutn/o, -i, -e, -e *adj.* folosit/or, -
oare, -ori, -oare.

isteml/o, -i, -e, -e *adj.* folos/it, -ită, -iți, -
ite; utiliz/at, -ată, -ați, -ate; întrebuinț/at, -
ată, -ați, -ate.

istòri/a, -e *s.f. v. història.*

istorikan/o, -i, -e, -e *adj. v. historik*
ano.

istrabul, ~ă *s.f. v. izdrabul.*

istral *vb. intr. v. izdral.*

istraln/o, -i, -e, -e *adj. v. izdralno.*

ità *interj.* iată!

iv, ~a *s.f.* zăpadă, zăpezi.

ivæ *adv.* degeaba, în zadar, pe degeaba.

ivend, ~a *s.m.* iarnă, ierni.

ivendesq/o, -i, -e, -e *adj.* de iarnă, al (a,
ai, ale) iernii.

ivesq/o, -i, -e, -e *adj.* de zăpadă, al (a, ai,
ale) zăpezii.

ivutn/o, -i, -e, -e *adj.* din (de) zăpadă.

izdrabul, -ă *s.f.* tobogan, ~e.

izdral (*perf.* izdraljæs) *vb. intr.* a tremura.

izdraln/o, -i, -e, -e *adj.* tremurăt/or, -oare,
-ori, -oare; alunec/os, -oasă, -oși, -oase..

..

il *art.hot., m., f., pl., nom., var pentru* **ăl: il**
grasta = ăl grasta; il daja = ăl daja.

J

jag, ~a *s.f.* foc, ~uri.

jagavn/i, -æ *s.f.* scăpărat/oare, -ori;

chibrit, ~uri [*v. și òebli*].

jakh, ~a *s.f.* ochi, ochi; *le jakhançar* cu ochii.

jakhvalina *s.f., pl.* ochelari.

jakhvaþval/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** vigil/ent, -entă, enþi, -ente; **2.** iscodit/or, -oare, -ori, -oare; curios, curioasă, curioþi, curioase.

javin, ~a *s.f.* **1.** dimineaþă, dimineþi [v. þi *texarin*]. **2.** mic dejun.

javinaq/o, -i, -e, -e *adj.* de dimineaþă, al (a, ai, ale) dimineþii; matinal, ~ă, ~i, ~e; de mic dejun.

jekh *num. card.* unu, una

jekhæq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) uneia.

jekhe *num. card.* (la cazurile oblice): ~ *grastes* pe un cal.

jekhesq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) unuia.

jekhi/pen [-mos], -mata *s.m.* **1.** unit/ate, -ăþi. **2.** (număul) singular.

jekhto *num. ord.* primul, prima; întâiul, întâia.

jekhtoklasaq/o, -i, -e, -e *adj.* de clasa întâi.

jekhtomilaj, ~a *s.m.* primăvară, primăveri.

jekhtone *num. ord.* **jekhto** la cazurile oblice: *le ~sape*n pe primii şerpi.

jekht/orro, -orre *s.m. dim.* ghiocel, ghiocel.

jonþi/pen [-mos], -mata *s.m.* încurcătur/ă, -i; dezordin/e, -i, neorându/ală, -eli.

jorgovàn/o, -ură *s.m.* liliac, liliesci [v. þi *lilavalo brung*].

jubil (*perf.* jubisardăs) *vb. tr.* v. *ju b i s a r e l*.

jubisarel (*perf.* jubisardăs) *vb. tr.* v. *k a m e l*.

jùlio *s.m.* (luna) iulie.

K

ka- *prep.* v. *k a j*.

kabor *pron. interog.* cât, câtă, câþi, câte.

kadæ *adv.* așa.

kadaja *pron., adj. dem.* aceasta; ~ *bibi* mătuþa aceasta.

kadala *pron., adj. dem.* aceþtia, aceþtea; ~ *mursa* aceþti bărbaþi; ~ *þuvlæ* aceste femei (neveste); *kadalen* pe aceþtia; *kadalæ* pe aceasta.

kadale *pron., adj. dem.* (la cazurile oblice): ~ *murses* pe acest bărbat; ~ *mursen* pe aceþti bărbaþi; ~ *þuvlæ* pe această femeie; ~ *þuvlæn* pe aceste femei.

kadalesq/o, -i, -e, -e *adj. dem.* al (a, ai, ale) acestuia.

kadava *pron., adj. dem.* acesta; ~ *manus* acest om.

kad/î , ă *s.f.* v. *s t a d î*.

kadova *pron., adj. dem.* (căld.) v. *k a d a v a*.

kaxn/i, -æ *s. f.* găin/ă, -i.

kaxnænq/o, -i, -e, -e *adj.* de găini, al (a, ai, ale) găinilor.

ka-i *prep.* **kaj** " la " în formă elidată, înainte art. hot. **i**.

kaj *prep., adv., pron.* **1.** *prep.* la. **2.** unde.

3. *pron. interog.-rel.* care.

kaja *pron., adj. dem. v.* k a d a j a.

ka-jekhe *construcție formată din kaj +*

jekh (la cazurile oblice): la un (la o).

kajθar *adv. v.* k a θ a r.

kajθe *adv. v.* k a θ e.

kak, ~a *s.m.* unchi, unchi.

kakosq/o, -i, -e, -e *adj.* de unchi, al (a, ai, ale) unchiului.

ka-l *prep. kaj "la" în formă elidată, înaintea art. hot. äil (sau il).*

kalendâr/i, -æ *s.m. v.* k a l e n d â r o.

kalendâr/o, -uræ *s.m.* calendar, ~e.

kal/o, -i, -e, -e *adj.* negru, neagră, negri, negre.

kalærr/i, -æ *s.f.* mur/ă, -e.

kam 1. (*formant pentru exprimarea*

analitică a viitorului, provenit din vb.

kamel "a dori, a vrea"): tu **kam keres** tu vei face (cf. exprimarea sintetică: tu **keresa**). **2.** *adv.* cam.

kamel 1. a vrea, a dori. **2.** a iubi.

kami/pen [-mos], -mata *s.m.* dorinț/ă, -i, vrer/e, -i; iubir/e, -i.

kamipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de iubire, al (a, ai, ale) iubirii.

kamlærel (*perf.* kamlærdæs) *vb. tr.* a admira.

kaml/o, -i, -e, -e *adj.* iub/it, -ită, -iți, -ite.

kampân/a, -e *s.f.* clopot, ~e.

kan, ~a *s.m.* urech/e, -i.

kana *adv.* **1.** când. **2.** dacă.

kanavi *s.f.* cânepă.

kandavn/o, -i, -e, -e *adj.* ascultăt/or, -oare, -ori, -oare.

kandel (*perf.* kandæs) *vb. tr.* a asculta.

kangli(k), -æ [-ka] *s.f.* **1.** piepten/e, ~i **2.**

©araqi ~ik greblă, ©araqe kanglika greble.

kanral/o, -i, -e, -e *adj., subst. m.* **1.** *adj.*

spin/os, -oase, -oși, -oase. **2.** *subst. m.*

polițai, polițai.

kanr/o, -e *s.m. dim.* spin, ~i; mărăcin/e, -i.

kanutn/o, -i, -e, -e *adj.* de auz, auditiv, ~ă, ~i, ~e.

kanzürk/a, -e *s.f.* arici, arici.

ka-o *prep. kaj "la" în formă elidată, înaintea art. hot. o.*

karakteristikan/o, -i, -e, -e *adj.*

caracteristic, ~ă, ~i, ~e.

karakteristik/a, -e *s.f.* caracteristic/ă, -i.

karakteristiko *adj. invar.* caracteristic, ~ă, ~i, ~e.

kardinàlo *adj. invar.* cardinal, ~ă, ~i, ~e.

karing *prep., adv.* **1.** *prep.* spre, înspre. **2.** *adv.* încotro.

Karpàci *s.m., pl.* (munții) Carpați.

karr/o, -e *s.m. v.* k a n r o.

kašt, ~a *s.m.* lemn, ~e; (*la căld.*) pom, ~i; copac, ~i [*v. r u k h*].

kaštal/o, -i, -e, -e *adj.* de lemn, al (a, ai, ale) lemnului.

kašter, ~a *s.m.* cârlig, ~e.
kaštesq/o, -i, -e, -e *adj.* de lemn, al (a, ai, ale) lemnului.
kaθar *pron. interog. kon la abl.:* de la (din, de /către/, despre, prin) cine.
kategòri/a , -e *s.f.* categori/e, -i.
kathe *adv.* aici.
kätrinc/a, -e *s.f.* catrinț/ă, -e; șort, ~uri.
kàuz/a, -e *s.f.* cauz/ă, -e.
kava *pron.dem. v. k a d a v a.*
kavanòz/o, -uræ *s.m.* borcan, ~e.
kawa *pron.dem. v. k a v a.*
kazom *pron. interog.* cât, câtă, câți, câte.
kaθar *adv.* de unde.
kaθe *pron. interog. - rel.* la care.
kaθ-ël *prep. [urmată de un substantiv,m. sau f., la pl., articulat cu un art. hot.]* de la (din)...
kaθ-i *prep. [urmată de un substantiv,de gen f., la sg., articulat cu un art. hot.]* de la (din)...
kaθ-o *prep. [urmată de un substantiv,de gen m., la sg., articulat cu un art. hot.]* de la (din)...
ke *pron. interog.- rel.; conj.* ce; că.
k-e *prep. kaj " la " în formă elidată,*
înaintea art. hot. äl (sau il).
k-el *prep. v. k a - l.*
kèci *pron. interog.* cât, câtă, câți, câte.
ker(d)i/pen [-mos], -mata *s.m. 1.facer/e, -i; constitui/e, -i, structur/are, -ări. 2. calit/ate, -ăți.*
kerdin/o, -i, -e, -e *adj.* făc/ut, -ută, -uți, -ute.

kerel (*perf. kerdæs*) *vb. tr.* a face;
kerindoj(kerindos) făcând.
keri/pen, [-mos], -mata *s.m. v. k e r (d) i p e n.*
kerk/o, -i, -e, -e *adj.* amar, ~ă, ~i, ~e.
kernavn/i, -æ s. f. verb, ~e.
kernavnutn/o, -i, -e, -e *adj.* verbal, ~ă, ~i, ~e.
k-ël *prep. v. k a - l.*
kë *pron. interog.- rel., conj. v. k e.*
k-i *prep. kaj " la " în formă elidată,*
înaintea art. hot. i.
kidel (*perf. kidæs*) *vb. tr.* a aduna, a strânge.
kïmp/o, -uræ *s.m.* câmp, ~uri.
kind/o, -i, -e, -e *adj.* cumpăr/at, -ată, -ați, -ate.
kinel (*perf. kidæs*) *vb. tr.* a cumpăra.
kini/pen [-mos], -mata *s.m.* cumpărare, cumpărări; cumpărătur/ă, -i.
kinimatenq/o, -i, -e, -e *adj.* de cumpărături, al (a, ai, ale) cumpărăturilor.
kiral, ~a *s.m.* brânză, brânzeturi.
kiravel (*perf. kiravdæs*) *vb. tr.* a fierbe; a găti.
kiravn/o, -e *s.m.* bucătar, ~i.
kíšaj, ~a *s.f.* nisip, ~uri.
kíšajaq/o, -i, -e, -e *adj.* de nisip, al (a, ai, ale) nisipului.
kis-kis! *interj.* pis- pis!
klàs/a, -e *s.f.* clas/ă, -e.
klasaq/o, -i, -e, -e *adj.* de clasă, al (a, ai, ale) clasei.
klîma *s.f.* climă.
klimàt/o, ~uræ *s.m.* climat, ~uri.

klinikenq/o, -i, -e, -e *adj.* de clinici, al (a, ai, ale) clinicilor.

k-o *prep.* **kaj** "la" în formă elidată, înaintea *art. hot. o.*

kobor *pron. interog.* cât, câtă, câți, câte.

kodæ *pron., adj. dem. v.*

k o d o j a .

kodo *pron., adj. dem. v.* k o d o v a .

kodoja *pron., adj. dem.* aceea, aia.

kodola *pron., adj. dem.* aceia, acelea; ăia, alea; *kodolen* pe aceia, pe acelea.

kodole *pron., adj. dem.* **kodola** la cazurile *oblice:* ~ *murşes* pe bărbat; ~ *murşen* pe bărbați; ~ *dajan* pe mamele acelea.

kodolesqe *pron. dem. (în dat.),*

funcționând ca adv. de aceea; pentru aceea.

kodova *pron., adj. dem.* acela, ăla.

kolaver *pron., adj. dem. invar.* celălalt, cealaltă, ceilalți, celelalte.

kolæg/o, -uræ *s.m.* coleg, ~i.

kolin, ~a *s.m.* piept, ~uri.

kolivî/a, -e *s.f.* colivi/e, -i.

kolombîr/i, -æ *s.m. v.* k o l o m p î

r i .

kolompîri, -æ *s.m.* cartof, ~i.

kòmb/o, -uræ *s.m.* nod, ~uri.

komîn/a, -e *s.f.* coș, ~uri (pentru fum)[*v. și: thuvimb*].

komparàci/a, -e *s.f.* comparați/e, -i;

komparaciaθar din (de la; prin) comparație.

komparativo *adj. invar.* comparativ, ~ă, ~i, ~e.

komplèto *adj. invar.* complet, ~ă, comple/ți, -te.

kon *pron. interog.* cine.

konceptisarel (*perf.* *konceptisardæs*) *vb. tr.* a concepe.

konfiguràci/a, -e *s.f.* configurați/e, -i.

konfiguràci/a, -e *s.f.* configurați/e, -i.

konkret *adv.* (în mod) concret.

konkùrs/i, -æ *s.m. v.* k o n k ù r s

o .

konkùrs/o, -uræ *s.m.* concurs, ~uri.

kòn/o(s), -uræ *s.m. v.* s i s à r k a .

konopîd/a, -e *s.f.* conopid/ă, -e.

konstrùkci/a, -e *s.f.* construcți/e, -i.

kontèkst/o, -uræ *s.m.* context, ~e.

kontekstualikan/o, -i, -e, -e *adj.*

contextual, ~ă, ~i, ~e.

kontemplàci/a, -e *s.f.* contemplați/e, -i.

konÂùnkci/a, -e *s.f. v.* p h a n d a v n i .

korang/os, ~a *s.m.* cioroi, cioroi.

korèkci/a, -e *s.f.* corecți/e, -i.

korekt *adv.* (la modul) corect.

korèkto *adj. invar.* corect, ~ă, corec/ți, -te.

kòrk/orro, -orri, -orre, -orre *adj.* singular, ~ă, ~i, ~e.

korkorrutn/o, -i, -e, -e *adj.* singular, ~ă, ~i, ~e; monolog/at, -ată, -ați, -ate.

kornîs/a, -e *s.f.* corniș/ă, -e.

korr, ~a *s.f.* gât, ~uri.

korraeq/o, -i, -e, -e *adj.* de gât, al (a, ai, ale) gâtului.

kothe *adv.* acolo.

kotkodák! *interj.* cotcodac!

kotor, ~a *s.m.* 1. bucată, bucăți. 2. *klasaqo* ~ lecție.

kotorærd/o, -i, -e, -e *adj.* bucăţ/it, -ită, -iţi, -ite.

kotorærel (*perf.* kotorærdæs) *vb.tr.* a bucăţi, a face bucăţi.

kotorrenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) bucăţilor; al (a, ai, ale) lecţiilor, de lecţii.

kotoresq/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** de bucată, al (a, ai, ale) bucăţii.**2.** de lecţie, al (a, ai, ale) lecţiei.

kotoresq/oro, -iri, -ere, -ere *adj.* *v. k o t o r e s q o.*

kotorvaþl/o, -i, -e, -e *adj.* robust, ~ă, robuşti, robuste.

Kotrocèni *s.m., pl.* Cotroceni; *O* ~

Khervaþ Palatul Cotroceni.

kovl/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** moale, moale, moi, moi.**2.** blând, ~ă, blânzi, blânde.

kozom *pron. interog.* cât, câtă, câţi, câte.

Krăcùno *s.m.* Crăciun.

krăcunosq/o, -i, -e, -e *adj.* de Crăciun, al (a, ai, ale) Crăciunului.

krèd/a, -e *s.f.* cret/ă, -e.

krèm/a, -e *s.f.* crem/ă, -e; *kremaça* cu cremă.

krìn/o, -uræ *s.m.* crin, ~i.

kristar, ~a *s.m.* cuti/e, -i [*v. şi moxtonorro*].

kritèri/a, -e *s.f.* criteri/u, -i.

krìl/o, -uræ [*v. şi b a ş*]

kùbo, -uræ *s.m.* cub, ~uri.

kukin, ~a *s.f.* bob, boabe; grăunte, grăunţi.

kukurìgu! *interj.* cucurigu!

kukurùz/a, -e *s.f.* *v. k u k u r ù z i.*

kukurùz/i, -æ *s.m. v. k u k u r ù z o.*

kukurùz/o, -uræ *s.m.* porumb, ~i.

kultùr/a, -e *s.f.* cultur/ă, -i.

kulturæq/o, -i, -e, -e *adj.* de cultură, al (a, ai, ale) culturii.

kùn/a, -e *s.f.* *v. d o l a l i n.*

kun/i, -æ *s.f.* cot, coate.

kunþ, ~a *s.f.* colţ, ~uri.

kur/i, -æ *s.f.* cuvertur/ă, -i.

kurk/o, -e *s.m.* săptămân/ă, -i; duminic/ă, -i.

kurkesq/o, -i, -e, -e *adj.* de săptămână (duminică), al (, ai, ale) săptămânii (duminicii).

kurung, ~a *s.f.* cioară, ciori.

kutì/a, -e *s.f.* cuti/e, -i.

Kh

khajn/i, -æ *s.f.* *v. k a x n i.*

kham, ~a *s.m.* soare, sori.

khamal/o, -i, -e, -e *adj.* *v. k h a m u t n o.*

khamesq/o, -i, -e, -e *adj.* de soare, al (a, ai, ale) soarelui.

khamutn/o, -i, -e, -e *adj.* însor/it, -ită, -iţi, -ite.

khanæq/o, -i, -e, -e *adj.* *v. k a x n æ q o.*

khan(d)il/o, -i, -e, -e *adj.* *v. k h a n d i n o.*

khandin/o, -i, -e, -e *adj.* putur/os, -oasă, -oşi, - oase.

khanger/i, -æ *s. f.* biserică, -i.
khardo/o, -i, -e, -e *adj.* chemat, -ată, -ați, -ate; poftit, -ită, -iți, -ite; invitat, -ată, -ați, -ate [var. *akhardo*].

kharel (*perf.* *khardæs*) *vb. tr.* a striga, a chema; a invita [var. *akharel*].

khari/pen [-mos], -mata *s.m.* chemare, -ări; invitați/e, -i.

haselin, ~a *s.f.* hambar, ~e, fânar, ~e, șopr/on, -oane.

hasesq/o, -i, -e, -e *adj.* de fân, al (a, ai, ale) fânului.

hasesqipun†, ~a *s.m.* căpiț/ă, -e (de fân).

khel (*perf.* *kheldæs*) *vb. intr., tr.* a juca, a dansa.

kheli/pen [-mos], -mata *s.m.* joc, ~uri; *le khelipnaça* cu jocul.

khelipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de joc, al (a, ai, ale) jocului.

khelnorr/o, -e *s.m. dim.* jucări/e, -i.

kher, ~a *s.m.* casă, -e.

kher, -æ *s. f.* cizmă, -e; *xarne* ~ æ cizme scurte, ghete.

kheral *adv.* de acasă.

khere *adv.* acasă.

khersq/o, -i, -e, -e *adj.* de casă, al (a, ai, ale) casei.

khertor, ~a *s.m.* încăper/e, -i [v. și: *livni; sôba*].

her/orro, -orre *s.m. dim.* căsuț/ă, -e.

herutn/o, -i, -e, -e *adj.* domestic, ~ă, ~i, ~e.

herva†, ~a *s.m.* palat, ~e.

herva†esq/o, -i, -e, -e *adj.* de palat, al (a, ai, ale) palatului.

hetanes *adv.* în comun, împreună, laolaltă.

hetan/o, -i, -e, -e *adj.* comun, ~ă, ~i, ~e.

hetani/pen [-mos], -mata *s.m.*

comunitate, -ați; colectivitate, -ați; *o siklævnenqo* ~pen colectivitatea de elevi.

khil *s.m.* 1. unt. 2. (în dial. urs. are conotație vulgară).

her/orro, -orre *s.m. dim.* ulcioraș, ~e.

hosipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de șters, de ștergere; ~i *dirza* cârpă de șters.

hosn/o, -e *s.f.* ștergăt/or, -oare.

hosn/orri, -orræ *s. f.* 1. (*nakhesqi*) batistă, -e. 2. ștergătoare, cârpă, -e de șters [= *hosipnasqi dirza*]

hur, ~æ *s. f.* călcâi, ~e; copită, -e.

hur/o, -e *s.m.* mână, mânji.

L

la *pron. pers. voj la cazul acuz.* pe ea, o.

labærel (*perf.* *labærdæs*) *vb. tr.* a folosi, a utiliza; *labæringoj* (*labæringos*) folosind, utilizând.

labærd/o, -i, -e, -e *adj.* utilizat, -ată, -ați, -ate; folosit, -ită, -iți, -ite.

labæri/pen [-mos], mata *s.m.* utilizare, -ări; folosire, -iri.

labn/o, -e *s.m.* mijloc, -oace; instrument, ~e, unealtă, unelte.

lačharel (*perf.* lačhærdæs) *vb. tr.* a îmbunătăți, a ameliora; a repara; a corecta; a redresa; a aranja.

lačhard/o, -i, -e, -e *adj.* îmbunătățit, -ită, -iți, -ite; ameliorat, -ată, -ați, -ate; reparat, -ată, -ați, -ate; ordonat, -ată, -ați, -ate.

lačhari/pen [-mos], -mata *s.m. 1.* îmbunătățir/e, -i; ameliorar/e, -i. **2.** repar/are, -ări; reparați/e, -i.

lačh/o, -i, -e, -e *adj.* bun, ~ă, ~i, ~e.

lačhes *adv.* bine.

lâmp/a, -e *s.f.* lampă, lămpi; *mezaqi* ~a veioză.

lan *pron. pers. v. 1 a.*

laq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) ei.

lav, ~a *s.m.* cuvânt, cuvinte; *le laveça* cu cuvântul; *le lavença(r)* cu cuvintele.

lav, ~a - mamujutn/o, -e *s.m.* antonim, ~e.

lavenq/o, -i, -e, -e *adj.* de cuvinte, al (a, ai, ale) cuvintelor.

lavenq/oro, -iri, -ere, -ere **1.** *adj. v. 1 a v e n q o.* **2.** *s.m.* (*învechit*) dicționar, ~e.

lavustik, ~a *s.f.* dicționar, ~e.

laθe *pron. pers. voj la cazul abl.* la (în) ea.

le *art. hot., pron. pers. 1. art. hot., m. (sg. și pl.), f. (pl.), la nom. și la cazurile oblice:* ~ *dades* pe tatăl; ~ *daden* pe tații; ~ *dajan* pe mamele. **2. pron. pers. von, în formă apocopată [cf. le(n)], la acuz., pl.** pe ei, îi, -i-; pe ele, le.

legùm/a, -e *adj.* legum/ă, -e.

lekhaipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de scris, al (a, ai, ale) scrisului; ~i *mez* masă de

scris (birou) [*v. și x r a m o s a r i p n a s q o*].

leksikan/o, -i, -e, -e *adj. v. l e k s i k a (l i) k a n o.*

leksika(li)kan/o, -i, -e, -e *adj.* de lexic, lexical, ~ă, ~i, ~e.

lèksik/o, -uræ *s.m.* lexic, ~uri; *leksikosθar* din lexic.

leksikosq/o, -i, -e, -e *adj.* de lexic, al (a, ai, ale) lexicului.

lel (*perf.* lilæs) *vb. intr.* a lua; *lindos* luând.

lëmuja/o, -i, -e, -e *adj.* lămâi/os, -oasă, -oși, -oase [*v. și: paşgâlbeno*].

len *pron. pers. von la acuz., pl.* pe ei, îi, -i-; pe ele, le.

lenq/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos.* al (a, ai, ale) lor.

lenθar *pron. pers. von la abl.* de la (din; de (către); despre ei (ele); prin intermediul (grație, datorită) lor.

lenθe *pron. pers. von la locat.* în (la) ei (ele).

leòjk/a, -e *s.f. v. Ò a g a r n i.*

leopard/o, -uræ *s.m.* leopard, leoparzi.

les *pron. pers. vov la cazul acuz.* pe el, îl -l-.

lesq/o, -i, -e, -e *pron. pers. vov la cazul gen.* al (a, ai, ale) lui.

lesθar *pron. pers. vov la cazul ablat.* din (de la; de(către), despre) el; prin intermediul (grație, datorită) lui.

lesθe *pron. pers. vov la cazul locat.* la (în) el.

lèw/o(s), -uræ *s.m. v. Ò a g a r.*

li conj. *v. v i.*

licarel (*perf.* licardæs) *vb. tr.* **1.** a

fărâmița, a sfărâma; **2.** a pulveriza. **3.** a

fulgui; ~ *o iv* fulguie zăpada.

lil, ~**a** *s.m.* carte, cărți.

lilaval/o, -i, -e, -e *adj.* liliachi/u, -e, -i, -i;

violet, ~ă, viol/eți, -ete.

lingvistikan/o, -i, -e, -e *adj.* lingvistic,

~ă, ~i, ~e.

linos *s.m.in.*

literaturikan/o, -i, -e, -e *adj.* literar, ~ă,

~i, ~e.

livad/a, -e *s.f.* livadă, livezi.

livnæq/o, -i, -e, -e *adj.* de cameră, al (a, ai, ale) camerei.

livn,,nq/o, -i, -e, -e *adj.* de camere, al (a, ai, ale) camerelor.

livn/i, -æ *s.f.* camer/ă, -e; încăper/e, -i;

sală, săli; *klasaqi* ~i sală de clasă;

sovipnasqi ~i dormitor; *bešipnasqi* ~i

sufragerie, living; *xabepnasqi* ~i / *ta#i*

bucătărie; *thovipnasqi* ~i (=

nangærlin)[sin. *sòba ; kherkotor*].

logikan/o, -i, -e, -e *adj.* logic, ~ă, ~i, ~e.

lokhæri/pen [-mos], -mata *s.m.* ușur/are,

-ări; ușurint/ă, -e; facilit/are, -ări;

înlesn/ire, -iri.

lokhorres *adv.* ușurel.

lokh/orro, -orri, -orre, -orre *adj.*

ușur/el, -ea [-ică], -ei, -ele.

lolan# /i, -æ *s.f.* veveriț/ă, -e.

lol/i, -æ *subst. f.* (pătlăg/ea, -ele)

roși/e, -i.

lolikang/i, -æ *s.f.* creastă/creste (de cocoș, găină, curcan etc.)

lol/o, -i, -e, -e *adj.* roș/u, -ie, -ii, -ii.

lolærr/i, -æ *s. f. pl.* zmeură.

lonærd/o, -i, -e, -e *adj.* sâr/at, -ată, -ați, -ate.

lopât/a, -e *s.f.* lopată, lopeți.

lopînz, ~a *s.m. v. lupunz.*

loś, ~a *s.f.* bucuri/e, -i.

lośali/pen [-mos], -mata *s.m.* stare, stări de bucuri/e, -i; *lośalipnaça* cu bucurie.

lośal/o, -i, -e, -e *adj.* bucur/os, -oasă, -oși, -oase; vesel, ~ă, ~i, ~e.

lośanœl (*perf.* lośajlæs) *vb. refl.* a se bucura.

lośi/pen [-mos], -mata *s.m. v. lośalipe n.*

lośœl (*perf.* lośajlæs) *vb. v. lośanœl.*

lov/o, -e *s.m.* ban, ~i.

luludæl/o, -i, -e, -e *adj.* înflor/at, -ată, -ați, -ate.

luludænq/o, -i, -e, -e *adj.* de flori, al (a, ai, ale) florilor; ~*o vast* buchet de flori; ~*o dubel* ghiveci de flori.

lulud,,nq/o, -i, -e, -e *adj.* *luludænq o.*

lulud/î, -æ *s. f.* floare, flori;

luludënçar cu flori;

luludœl (*perf.* luludisajlæs) *vb. intr.* a înflori, a se face floare.

luludœme *adj.* înflor/it, -ită, -iți, -ite.

lulug/i, -æ *s. f.* *lulud î.*

lùng/o, -o, -zi, -zi *adj.* lung, ~ă, ~i, ~i [*v. și sin. (în unele dialecte) ućo; zinzardo*].

lupunz, ~a *s.m.* **1.** piedic/ă, -i. **2.** *s.f.* (*áčhavni*) frân/ă, -e.

lupùnz/o, -uræ *s.m. v. lup un z.*

lupunzi/pen [-mos], -mata *s.m. frân/are, -ări, obstrucțion/are, -ări; împiedicare, stânjenire.*

lùstr/a, -e *s.f. v. d u d e s q i r o v l*

i.

lutun/i, -æ *s.f. curc/ă, -i.*

lutun/o, -e *s.m. curcan, -i [var. xoraxano baòno].*

luv, ~a *s.m. caban/ă, -e; colib/ă, -e.*

luv/orro, -orre *s.m. cuș/că, -ti; coteț, ~e; cocin/ă, -i; khanængo ~orro coteț de găini; balano ~orro cocină de porc.*

M

màck/a, -e *s.f. v. m ĩ c a.*

madikh *conj. deși; cu toate că.*

mæw-mæw *interj. miau- miau.*

magàr/i, -æ *s.m. v. x e r.*

magazìn/o, -uræ *s.m. magazin, ~e.*

magnòli/a, -e *s.f. magnoli/e, -i.*

maj *adv. mai [v. ř i p o].*

majanglutn/o, -i, -e, -e *adj. anterior, -oară, -ori, -oare; de mai înainte; primul, prima, primii, primele.*

majmùn/a, -e *s.f. maimuț/ă, -e.*

majmùn/i, -æ *s.m. maimuțoi,*

maimuțoi.

mak-mak! *interj. mac - mac!*

maladi/pen [-mos], -mata *s.m. întâlnir/e, -i.*

maladil/o, -i, -e, -e *adj. întâln/it, -ită, -iți, -ite.*

maladœl (*perf. maladiæs*) *vb. refl. v. m a l a d œ v e l.*

maladœ/pen [-mos], -mata *s.m. v. m a l a d i p e n.*

maladœvel (*perf. maladiæs*) *vb. refl. a se întâlni.*

màm/i, -æ *s.f. bunic/ă, -i.*

mamuxal/o, -i, -e, -e *adj. porumbac, ~ă, ~i, ~e; pestriț, ~ă, ~i, ~e.*

mamujutn/o, -i, -e, -e *adj. opus, ~ă, opuși, opuse; ~e lava cuvinte cu sens opus.*

man *pron. pers. me la cazul acuz. pe mine, mă, m-.*

mandai/pen [-mos], -mata *s.m. semnificați/e, -i.*

mangel (*perf. manglæs*) *vb. tr. a cere, a ruga.*

mangin, ~a *s.m. marfă, mărfuri; manginençar cu mărfuri.*

manresq/o, -i, -e, -e *adj. de pâine, al (a, ai, ale) pâinii.*

manr/o, -e *s.m. pâin/e, -i.*

manuș, ~a *s.m. om, oameni; manușen pe oameni; manușençar cu oameni; manușențar de la (din), de (cătore) despre oameni; manușențe în(la) oameni.*

manușenq/o, -i, -e, -e *adj. de oameni, al (a, ai, ale) oamenilor.*

manușesq/o, -i, -e, -e *adj. de om, al (a, ai, ale) omului.*

màp/a, -e *s.f.* hartă, hărți.
măràro *s.m.* mărar.
marcives, ~a *s.m.* (ziua, zilele de) marți.
marel (*perf.* mardæs) *vb. tr.* a bate; (despre praf) ~ o pràxo a scutura.
margarina *s.f.* margarină.
marn/o, -e *s.m.* v. *m a n r o*.
màrta *s.f.* (luna) martie [v. și *t i r d a r a j, t r i n t o n a j*].
maruth, ~a *s.m.* nor, ~i.
maruthal/o, -i, -e, -e *adj.* nor/os, -oasă, -oși, -oase.
mas, ~a *s.m.* carne, cărnuri; (*anat.*) organ, ~e.
masal/o, -i, -e, -e *adj.* cărn/os, -oasă, -oși, -oase.
masâr/i, -æ *s.m.* măcelar, ~i.
masesq/o, -i, -e, -e *adj.* de carne, al (a, ai, ale) cărnii.
masxaln/o, -i, -e, -e *adj.* carnivor, ~ă, ~i, -e.
maşin/a, -i, -e, -e *s.f.* maşin/ă, -i.
maşkar, ~a *s.m., prep.* **1.** *s.m.* mijl/oc, -oace.; *maşkarençar* cu mijloace; brâu, brâie. **2.** *prep.* în mijlocul, în centrul; printre, între; dintre.
maşkarreàkci/a, -e *s.f.* reacție reciprocă.
maşkarrelàci/a, -e *s.f.* interrelați/e, -i.
materiàl/i, -æ *s.m.* v. *m a t e r i à l o*.
materiàl/o, -uræ *s.m.* material, ~e.
me *pron. pers.* eu.

mekhel (*perf.* mekhłæs) *vb. tr.* a lăsa; a părăsi; a ierta (despre păcate) [var. *mukhel*].
melaxn/o, -i, -e, -e *adj.* maro; şaten, ~ă, ~i, ~e; castan/iu, -ie, -ii, -ii.
melal/o, -i, -e, -e *adj.* murdar, ~i, ~e, ~e.
men, ~æ *s. f.* gât, ~uri [v. și: *korr; gutup*].
merel (*perf.* mulæs) *vb. intr.* a muri.
mesmerigutn/o, -i, -e, -e *adj.* de miază-zi, de sus, sudic, ~ă, ~i, ~e..
mesmerutn/o, -i, -e, -e *adj. v.* *m e s m e r i g u t n o*.
mesti/pen [-mos], -mata *s.m.* libert/ate, -ăți.
mestes *adv.* (în mod) liber, degajat [v. și *vestes*].
mest/o, -i, -e, -e *adj.* liber, ~ă, ~i, ~e.
metòd/a, -e *s.f.* metod/ă, -e; *metodençar* cu metode.
mètr/o, -uræ *s.m.* metr/u, -i.
metrò/wo, -uræ *s.m.* metrou, ~ri.
mez, ~a *s.f. v.* *m è z a*.
mèza, -e *s.f.* masă, mese.
mezaq/o, -i, -e, -e *adj.* de masă, al (a, ai, ale) mesei; ~i *lâmpa* veioză.
mezorr/i, -æ *s.f. dim.* măsuț/ă, -e; *rætæqi* ~i noptieră.
mïc/a, -e *s.f.* pisic/ă, -i; mât/ă, -e.
mi/a, -e *s.f.* mie, mii [v. și: *xìlæda*].
mikrobùz/o, -uræ *s.m.* microbuz, ~e.
milaj, ~a *s.m.* vară, veri.
milajesq/o, -i, -e, -e, -e *adj.* de vară, al (a, ai, ale) verii.
ministr/o, -uræ *s.m.* ministru, miniştri.

minimàlo *adj. invar.* minimal, ~ă, ~i, ~e.
ministèr/o, -uræ *s.m.* minister, ~e;
ministerosθar de la (din) minister.
ministerosq/o, -i, -e, -e *adj.* de minister, al (a, ai, ale) ministerului.
minoritèt/a, -e *adj.* minorit/ate, -ăți.
minùt/a, -e *s.f. v. m i n ù t o.*
minùt/o, -uræ *s.m.* minut, ~e.
mirikl/o, -e *s.m.* măрге/a, -ele.
miriklütñ/o, -i, -e, -e *adj.* împodob/it, -ită, -iți, -ite.
mir/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos. v. m i r r o.*
mirr/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos.* al meu, a mea, ai mei, ale mele.
misal, ~a *s.f.* exempl/u, -e.
misalæqe *adv.* de exemplu.
misìr, ~a *s.m. v. m i s ì r i.*
misìr/i, -æ *s.m.* porumb, ~i.
mìšk/a, -e *s.f. 1. (spoit.)* urs, urși. **2. v. și:**
r i é h (i n o).
mišto *adv.* bine.
mïc/a, -e *s.f.* pisic/ă, -i.
mìndro *adj. invar.* mândr/u, -ă, -i, -e.
mìnr/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos. v. m i r r o.*
mjawkerel (*perf.* mjawkerdæs) *vb. intr.*
a mieuna.
mjaw-mjaw *interj.* miau- miau.
mòbil/a, -e *s.f.* mobil/ă, -e.
mobilierà/o, -uræ *s.m.* mobilier, ~e;
mobilierur „nq/o, -i, -e, -e *adj.* de mobiliere, al (a, ai, ale) mobilierelor.

mobilime *adj. invar.* mobil/at, -ată, -ați, -ate.
mòd/o, -uræ *s.m.* mod, ~uri.
modosq/o, -i, -e, -e *adj.* de mod, al (a, ai, ale) modului.
modulesq/o, -i, -e, -e *adj.* de modul, al (a, ai, ale) modulului.
modùl/o, -uræ *s.m.* modul, ~e.
moxton, ~a *s.m.* cufăr, cufere; ladă, lăzi; cuti/e, -i; *pustikenqo* ~ raft.
moxton/orro, -orre *s.m. dim.* cufăraș, ~e; lădiț/ă, -e; cutiuț/ă, -e, caset/ă, -e; *sapunesqo moxtonorro* savonieră.
mol, ~æ *s.f.* vin, ~uri.
moli/pen [-mos], -mata *s.m.* valoare, valori; *molipnaça* cu valoare.
molkué *adj. invar.* scump, ~ă, ~i, ~e; valor/os, -oasă, -oși, -oase; costisit/or, -oare, -ori, -oare; preți/os, -oasă, -oși, -oase.
momel/i, -æ *s.f.* lumân/are, -ări.
momelærr/i, -æ *s.f. (dim.)*
lumânor/ea, -ele; opaiț, ~e.
mentosq/o, -i, -e, -e *adj.* de moment, al (a, ai, ale) momentului.
monumènt/o, -uræ *s.m.* moment, ~e.
moràl/a, -e *s.f.* moral/ă, -e.
morkòj, ~a *s.m.* morcov, ~i.
morn/i, -æ *s.f.* peri/e, -i: *dandenqi* ~i perie de dinți.
mosq/o, -i, -e, -e *adj.* de gură, al (a, ai, ale) gurii; de față, al (a, ai, ale) feței.

mothol (*perf.* mothovdæs) *vb. intr. v. m o t h o v e l.*

mothovel (*perf.* mothovdæs) *vb. intr. a spune; a vorbi; a relata, a expune.*

mothovi/pen [-mos], -mata *s.m. relat/are, -ări; spuner/e, -i.*

mothowd/o, -i, -e, -e *adj. spus, ~ă, spu/și, -se; vorb/it, -ită, -iți, -ite; relat/at, -ată, -ați, -ate.*

motorina *s.f. motorină.*

mùc/a, -e *s.f. v. m i c a.*

mujalutn/o, -i, -e, -e *adj.*

reprezentativ, ~ă, ~i, ~e.

mujutnes *adv. oral.*

mujutn/o, -i, -e, -e *adj. oral, ~ă, ~i, ~e.*

mukhel (*perf.* mukhlæs) *v. vb. tr. m e k h e l.*

muniçipi/o, -uræ *s.m. municipi/u, -i.*

munr/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos. v. m i r r o.*

mùr/a, -e *s.f. v. k a l æ r r i.*

mur/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos. v. m u r r o.*

murr/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos. v. m i r r o.*

murś, ~a *s.m. bărb/at, -e.*

murśesq/o, -i, -e, -e *adj. de bărbat, al (a, ai, ale) bărbatului.*

murś/orro, -orre *s.m. dim. 1. bărbăt/el, -ei. 2. (anat.) omușor, ~i.*

musaj *adv. musai.*

mus/i, -æ *s. antebrăț, ~e.*

muśal (*perf.* muśajlæs) *vb. intr. a lenevi.*

muśal/o, -i, -e, -e *adj. v. m u ś k a l o.*

muśkal/o, -i, -e, -e *adj. (spoit.) 1. leneș, ~ă, ~i, ~e 2. miroșit/or, -oare, -ori, -oare.*

muwkerel (*perf.* muwkerdæs) *vb. intr. a mugii.*

muzè/o, -uræ *s.m. muzeu, muzee.*

N

na *adv. nu.*

na-i (*constr. neg., formată din negația na și verbul si*) *nu există, nu este.*

nais (*perf.* naisardæs) *vb. intr. v. n a i s a r e l.*

naisarel (*perf.* naisardæs) *vb. intr. a mulțumi.*

naj, ~a *s.m. deget, ~e.*

najol (*perf.* najilæs) *vb. v. n a n æ v e l.*

nakh, ~a *s.m. nas, ~uri.*

nakhavel (*perf.* nakawdæs) *vb. tr. 1. a trece (ceva). 2. a traduce.*

nakhavi/pen [-mos], -mata *s.m. 1.*

treceer/e, -i, petreceer/e, -i a ceva prin ceva. 2. traducer/e, -i.

nakhel (*perf.* nakhlæs) *vb. tr., intr. a trece; a traversa.*

nakhi/pen [-mos], -mata *s.m. treceer/e, -i nan, ~a* *s.f. cadă, căzi.*

nanærel (*perf.* nanærdæs) *vb. tr. a scălda, a face baie cuiwa.*

nanærlin, ~a *s.f. baie, băi [= thovipnasqi livni].*

nangærel (*perf.* nangærdæs) *vb. tr. a dezbrăca, a despuia.*

nangi/pen [-mos],- mata *s.m.*.

golicium/e, -i.

nang/o, -i, -e, -e *adj.* gol, goală, goi,
goale; despui/at, -ată, -ați, -ate.

nangœ(ve)l (*perf.* nangilæs) *vb. refl.* a se
dezbrăca, a se despuia.

nangœ/pen [mos], -mata *s.m.*
îmbăier/e, -i.

nancœvel (*perf.* nanilæs) *vb. refl.* a se
scălda, a face baie [v. și: *najol*].

nancœpnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de baie,

napal so *constr.* după ce.

narcis/a, -e *s.f.* narcis/ă, -e.

nasul *adj. invar.* rău, rea, răi, rele.

nasuli/pen [-mos], -mata *s.m.* răutate,
răutăți.

nasvalenq/o, -i, -e, -e *adj.* de bolnavi, al
(a, ai, ale) bolnavilor.

nasval/o, -i, -e, -e *adj., subst. m. I. adj.*
bolnav, ~ă, ~i, ~e. **II. subst. m.** bolnav, ~i.

našel (*perf.* našlæs) *vb. intr.* a fugi, a
alerga; *našindoj* alergând.

n-ašti (*perf.* n-aštisardæs) *constr. vb. v. n*
-a št i s a r e l.

n-aštisarel *constr. vb. (formată din vb.*

ašti(sar)el *precedat de negația na*) a nu
putea să..., a nu fi apt/capabil să facă/
întreprindă ceva; a nu fi posibil.

natùra *s.f.* natură.

naturaq/o, -i, -e, -e *adj.* de natură, al (a,
ai, ale) naturii.

nav, ~a *s.m.* nume, nume; denumir/e, -i.

navn/i, -æ *s. f.* substantiv, ~e.

næm/o, -uræ *s.m.* neam, ~uri [= *ratesqe pašutne*].

negativo *adj. invar.* negativ, ~ă, ~i, ~e.

nekobor *adj., pron. nehot.* câtva, câtăva,
cățiva, câteva..

nepòt/a, -e *s.f.* nepoat/ă, -e [v. și: *ùnuka*].

nepòt/o, -uræ *s.m.* nepot, -oți [v. și:
ùnuko].

nesav/o, -i, -e, -e *pron., adj. nehot.* unul,
una, unii, unele.

nev/o, -i, -e, -e *adj.* nou, nouă, noi, noi.

ni *adv. v. n a.*

nić *adv.* nu; nici; deloc.

niklœl (*perf.* ninklæs) *vb. intr. v. n i n k l*
œ l.

nikerel (*perf.* nikerdæs) *vb. tr. v. n i n k*
e r e l.

ningerel (*perf.* ningerdæs) *vb. tr. v. i n g*
e r e l.

ningerdo/o, -i, -e, -e *adj. v. i n g e r d o.*

ninkerdo/o, -i, -e, -e *adj. v. n i n g e r d*
o.

ninkerel (*perf.* ninkerdæs) *vb. tr. v. n*
i n g e r e l.

ninklœl (*perf.* ninklæs) *vb. intr. v. i n k l*
œ l.

nirel (*perf.* nirdæs) *vb. tr.* a plivi.

niște *art. nehot., nom., pl.* niște.

nivèl/i, -æ *s.m. v. n i v è l o.*

nivèl/o, -uræ *s.m.* nivel, ~e.

niv/o, -e *s.m.* nivel, ~e; *nivosθe* la nivel.

nòcia, -e *s.f. v. n o j.*

nocienq/oro, -iri, -ere, -ere *adj.* de
noțiuni, al (a, ai, ale) noțiunilor.

noj, ~a *s.f.* noțiune/e, -i.

nordutn/o, -i, -e, -e *adj.* de nord, nordic,
~ă, ~i, ~e [v. și *vordorigutno*].

nòrm/a, -e *s.f.* norm/ă, -e.

notisarel (*perf.* notisardæſ) *vb. tr.* a nota.

notil (*perf.* notisardæſ) *vb. tr. v. n o t i s a r e l.*

novembra *s.f.* luna) noiembrie.

nùmaj *adv.* numai.

O

o *art. hot.,pentru s.m., nom.,sg.:* o raklo băiatul.

obiektiv/o, -uræ *s.m.* obiectiv, ~e.

og/i, -æ *v. d î.*

oj *pron. pers. v. v o j.*

okàzi/a -e *s.f.* ocazi/e, -i; la okaziaça cu ocazia.

okaziaq/o, -i, -e, -e *adj.* de ocazie, al (a, ai, ale) ocaziei.

okolaver *pron., adj. dem.* celălalt, cealaltă, ceilalți, celelalte.

oktòbra *s.f.* (luna) octombrie.

omonim/o, -uræ *s.m.* omonim, ~e.

on *pron. pers. v. v o n.*

opaś, ~a *s.f. v. p a ś.*

òper/a, -e *s.f. (muz.)* oper/ă, -e.

opral *prep., adv.* deasupra; de deasupra; din sus.

opre *adv.* sus, deasupra, în partea de sus.

opr-i *constr. formată din prep. opral și art. hot.,f.,sg. i :* opral i > opr-i : deasupra;opr-i phal deasupra tablei.

opr-o *constr. formată din prep. opral și art. hot.,m.,sg. o :* opral o > opr-o :

deasupra; opr-o vurdon deasupra căruței.

òr/a, -e *s.f.* oră, ore.

oraq/o, -i, -e, -e *adj.* de oră, al (a, ai, ale) orei; orar, ~ă, ~i, ~e.

orenq/o, -i, -e, -e *adj.* de ore, al (a, ai, ale) orelor.

orientàci/a, -e *s.f.* orient/are, -ări.

orientaciaq/o, -i, -e, -e *adj.* de orientare, al (a, ai, ale) orientării.

othe *adv.* acolo.

ov *pron. pers. v. v o v.*

ovel (*perf.* ondilo; ondilæs) *vb. intr.* a deveni.

oxtò *num. card. opt.*

oxtòto *num. ord.* al optulea, opta.

P

pa *prep. (inclusiv în var. elidate: p-i, p-o, p-äl [il] pe.*

paxarn/o, -e *s.m.* congelat/or, - oare.

paxoj, ~a *s.m.* gheață, ghețuri.

paxome *adj.* îngheț/at, -ată, -ați, -ate.

pajal/o, -i, -e, -e *adj. p a n æ l o.*

pa-l *constr. formată din prep. pa urmată de art. hot. äil (sau: il) :* pe; pa-l khera pe case.

pal *prep. palal în var. simplificată: pal-o; pal-i, pal-ël după.*

pala' *prep. palal în var. apocopată după.*

palal *prep., adv.* după, în spatele; apoi.

palalprojektòr/o, -uræ *s.m.*

retroproiect/or, -oare.

palât/o, -uræ *s.m.* palat, ~e.

paleder *adv.* mai apoi, după aceea.

paledikhi/pen [-mos], -mata *s.m.1.*

reveder/e, -i. **2.** recapitul/are, -ări.

palem *adv.* iarăși, iar, din nou.

palemanel (*perf.* palemandæs) *vb. tr.* a readuce.

palemmaladi/pen [-mos], -mata *s.m.*

reîntâlnir/e, -i.

palikerel (*perf.* palikerdæs) *vb. intr.* a mulțumi.

pal-odova *loc.adv.* (formată din **pal(al)**

și (**k**)odova) după aceea.

palpaledikhipnasq/o, -i, -e, -e *adj.*

retrospectiv, ~ă, ~i, ~e.

panair/i, -æ *s.m.* târg, ~uri, bâlci, ~uri.

panæl/o, -i, -e, -e *adj.* apos, apoasă, apoși, apoase.

panærel (*perf.* panærdæs) *vb. tr.* a uda; a da apă, a umezi.

panærn/i, -æ *s.f.* stropit/oare, -ori.

panesq/o, -i, -e, -e *adj.* p a n „ s q o.

pan„nq/o, -i, -e, -e *adj.* de ape, al (a, ai, ale) apelor.

pan„sq/o, -i, -e, -e *adj.* de apă, al (a, ai, ale) apei.

pan/i, -æ *s.f.* apă, ape.

panœl (*perf.* panilæs) *vb. intr.* a deveni apă, a se transforma în apă.

pantalùn/a, -e *s.f.* pantalon, ~i [v. și *xoleva*].

panþ *num. card.* cinci.

panþto *num. ord.* al cincilea, a cincea.

papagâl/o, -uræ *s.m.* papagal, ~i; *le* ~ençar cu papagalii.

papin, ~a *s.f.* găscă, găști.

pàpu(s), ~uræ *s.m.* bunic, ~i.

paramiè/i, -a *s.f.* poveste, povești.

paraštuj *s.m.* vineri (ziua de vineri).

parikerel (*perf.* parikerdæs) *vb.intr.v.* *p a l i k e r e l.*

pàrk/o, -uræ *s.m.* parc, ~uri.

pàrk/os, -uræ *s.m.* parc, ~uri;

parkosθar din parc.

parn/o, -i, -e, -e *adj.* alb, ~ă, ~i, ~e.

paruvel (*perf.* paruvdæs) *vb. tr.* a schimba, a face schimb.

paruvi/pen [-mos], -mata *s.m.* schimb, ~uri; schimb/are, -ări.

parvarel (*perf.* parvardæs) *vb. tr. v. p r a v a r e l.*

parvarn/o, -e *s.m. v. p r a v a r n o.*

pastern/o, -e *s.m.* șort, ~uri [v. și: *kätrınca*].

pastren/o, -i *s.m. v. p a s t e r n o.*

paś *s.f., prep. I. s.f.* jumăt/ate, -ăți [var.: *dopaś; opaś*].**II. prep.**(*paś* < *paśal*)

lângă; *paś-o gav* lângă sat; *paś-i len*

lângă gărlă; *paś- el rukha* lângă copaci.

paśa- *prep.* (var. simplificată a *prep.*

paśal): lângă; *paśa-lenθe* lângă ei (ele);

paśal *prep., adv. I. prep.* lângă, alături

de.**II. adv.** pe lângă, pe aproape; de lângă.

pašasal (*perf.* pašasajlæs) *vb. intr. v. a s a n d œ l*.

pašavi/pen [-mos], -mata *s.m.*

împrejurim/e, -i.

pašgàlben/o, -a [-i] *adj.* blond, ~ă, blonzi, blonde [*v. și: lëmujalò*]

paše *adv.* aproape.

paši/pen [-mos], -mata *s.m.* apropiier/e, -i.

paškernavn/i, -æ *adv.* adverb, ~e.

pašlære1 (*perf.* pašlærdæs) *vb.*
tr. a culca pe cineva.

pašmilaj, ~a *s.m.* primăv/ară, -eri [*sin. :ternomilaj, jekhtomilaj*].

pašmilaje *adv.* primăvara, în timpul primăverii.

pašmilaesq/o, -i, -e, -e *adj.* de primăvară, al (a, ai, ale) primăverii.

pašnavn/i, -æ *s. f.* adjectiv, ~e.

pašpajal/o, -i, -e, -e *adj. v. p a s p a n œ l o*.

pašpanæl/o, -i, -e, -e *adj.* reavăn, reavănă, reveni, revene.

pašpašutn/o, -i, -e, -e *adj.* rar, ~ă, ~i, ~e.

paššilal/o, -i, -e, -e *adj.* răcor/os, -oasă, -oși, -oase.

pašsovel (*perf.* pašsovlæs) *vb. intr. a*
dormita.

paššuk/o, -i, -e, -e *adj.* ofil/it, -ită, -iți, -ite.

pašutn/o, -i, -e, -e *adj.* apropi/at, -ată, -ați, -ate; limitrof, ~i, ~e, ~i.

pat/o, -e *s.m.* rond, ~uri, strat, ~uri (de flori).

pat/orro, -orre *s.m. dim.* strățuleț, ~e.

patradî *s.f.* sărbătoarea de Paște, paște.

patræ *s.f., pl. v. p a t r i n*.

patrin, ~a [-æ] *s.f.* frunz/ă, -e;
patrinençar cu frunze.

pauj, ~a *s.m.* păun, ~i.

pärädäj/ka -ke [-cí] *s.f.* pătlăg/ea, -ele.

pätrunželo *s.m.* pătrunjel.

pe *pron. refl. v. p e s*.

p-el *constr. v. p-ë l*.

pedagogikan/o, -i, -e, -e *adj.* pedagogic, ~ă, ~i, ~e.

pekel (*perf.* peklæs) *vb. tr.* a coace, a prăji, a frige; a pârlî.

peki/pen [-mos], -mata *s.m.* prăjir/e, -i; coacer/e, -i.

pek/o, -i, -e, -e *adj.* copt, coaptă, copti, coapte; prăj/it, -ită, -ți, -ite; fript, ~ă, frip/ți, -te; prăj/it, -ită, -iți, -ite; pârl/it, -ită, -iți, -ite; ars, ~ă, arși, arse..

pekoel (*perf.* peklæs) *vb. tr. v. p e k e l*.

p-ël *constr. (formată prin elidarea voc. a din prep. pa înaintea art. hot. ël) v. p a - l*.

pen *pron. refl. (p. a III-a, pl.) se*.

pendex, ~a *s.m.* alun/ă, -e.

pendexal/i, -æ *s. f.* veveriț/ă, -e.

pendexlin, ~a *s.f.* alun, ~i.

pendexn/i, -æ *s. f. v. p e n d e x a l*

i.

penq/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos.* al lor (propriu), a lor (proprie), ai lor (proprii), ale lor (proprii).

pentël/i, -æ *s.f.* pastel, ~uri, crei/on, -oane de ceară.

peravd/o, -i, -e, -e *adj.* dobor/ăt, -âtă, -âți, -âte; dărâm/at, -ată, -ați, -ate.

peravel (*perf.* peravdæs) *vb. tr.* a doborî, a dărâma; a demola.

perdæq/o, -i, -e, -e *adj.* de perdea, al (a, ai, ale) perdelei; ~i *rrovli* galerie.

perd/î, -æ *s.f.* perd/ea, -ele.

perd/ærri, -ærræ *s.f., dim.* perdeluț/ă, -e.

perel (*perf.* pelæs) *vb. intr.* a cădea.

perfôrmer/o, -uræ *s.m.* performer, ~i.

per/o, -e *s.m.* cartier, ~e, mahala, ~le.

peròn/o, -uræ *s.m.* per/on, -oane.

perutnenq/o, -i, -e, -e *adj.* de vecini, al (a, ai, ale) vecinilor.

perutn/o, -i, -e, -e *adj., s.m. I. adj.* vecin, ~ă, ~i, ~e. **II. subst. m.:** vecin, ~i; *subst. f.:* vecin/ă, -e.

pes *pron. refl., p. a III-a, sg.* se.

pesq/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos.* al său (personal), a sa (personală), ai săi (personali), ale sale (personale).

p-i *pron., adj. refl. în var. simplificată* < *pesqi* : a sa (personală).

piel (*perf.* pillæs) *vb. tr.* a bea.

pir/i, -æ *s.f.* oal/ă, -e.

pir/o, -e *s.m. v. p i r r o.*

pirr/o, -i, -e, -e *s.m. v. p u n r o.*

pisaj, ~a *s.f. (spoit.)* pisic/ă, -i [v. și: *m Ěca, śaneli*].

pišel (*perf.* pišlæs) *vb. tr. 1.* a măcina. **2.** (*rar: došel*) a mulge.

pištîr/i, -æ *s.f.* pros/op, -oape.

pláčal (*perf.* plačandilæs) *vb. intr, tr.* a plăcea.

pláčandil/o, -i, -e, -e *adj.* plăc/ut, -ută, -uți, -ute.

plain, ~a *s.f.* munte, munți.

plainaq/o, -i, -e, -e *adj.* de munte, montan, ~ă, ~i, ~e, ~i.

plainenq/o, -i, -e, -e *adj.* de munți, al (a, ai, ale) munților.

plain/ærri, -ærræ *s.f., dim.* muntic/el, -ei.

plaj, ~a *s.m. 1. v. p l a i n 2.* suiș, ~uri, urcuș, ~uri.

plajenq/o, -i, -e, -e *adj. v. p l a i n e n q o.*

plakàt/a, -e *s.f. v. p l a k à t o.*

plakàt/o, -uræ *s.m.* afiș, ~e.

plàn/o, -uræ *s.m.* plan, ~uri.

plàstiko *adj. invar.* plastic, ~ă, ~i, ~e.

plàto *adj. invar.* plat, ~ă, plăți, plate.

plăž/a, -e *s.f.* plaj/ă, -e.

plăžaq/o, -i, -e, -e *adj.* de plajă, al (a, ai, ale) plajei; de litoral.

plòd/o, -uræ *s.m. v. p h e r r.*

plüg/o, -uræ *s.m.* plug, ~uri.

po *adv.* mai [v. și *m a j*].

p-o *constr. v. prep. p a.*

podema *s. pl. v. b u z e x.*

podil (*perf.* podisajlæs) *vb.refl. v. p o d î l . .*

podisarel (*perf.* podisardæs) *vb. tr. v. p o d î s a r e l .*

podîl (*perf.* podîsajlæs) *vb. refl. ~pes* a se încălța.

podîsarel (*perf.* podîsardæs) *vb. tr.* **1.** a încălța. **2.** a potcovi.

poxtan, ~a *s.m.* postav, ~uri, pânză, -e; țesătură, -i; husă, -e.

pokimasq/o, -i, -e, -e *adj.* de plată, al (a, ai, ale) plății.

pokinel (*perf.* pokindæs) *vb. tr.* a plăti, a achita.

ponæv/a, -e *s.f.* covoraș, ~e.

por/i, -æ *s.f.* coadă, cozi.

porik, ~a *s.f. v. p o r i.*

portokà/a, -e *s.f.* portocală, -e.

postin, ~a *s.m.v. p o s t i n.*

pòs/a, -e *s.f.* fular, ~e.

pošom *s.f.* lână.

pošomaq/o, -i, -e, -e *adj.* de lână, al (a, ai, ale) lânii.

pòst/a, -e *s.f.* poștă, -e; *poštaθar* din (de la) poștă.

poštaq/o, -i, -e, -e *adj.* de poștă, al (a, ai, ale) poștei.

poštàs/i, -æ *s.m.* poștaș, ~i.

poštìn, ~a *s.m.* blană, blănuri; șubă, -e; cojoc, -oace.

pòz/a, -e *s.f.* poză, -e; fotografie, -i.

poțisarel (*perf.* poțisardæs) *vb. tr. v. p o d î s a r e l.*

pràxo *s.m.* praf; *marel o* ~ a scutura praful.

pràktiko *adj. invar.* practic, ~ă, ~i, ~e.

pravarel (*perf.* pravardæs) *vb. tr.* a hrăni, a alimenta pe cineva. [var.: *parvarel*].

pravarn/o, -e *s.m.* întreținător, ~i; tutor, ~i.

prdal *prep., adv. i n t æ l.*

prefektur/a, -e *s.f.* prefectură, -i.

preokupàci/e, -i *s.f.* preocupare, -ări.

preparàci/a, -e *s.f.* pregătire, -i.

prestàci/a, -e *s.f.* prestație, -i.

prezentàci/a, -e *s.f.* prezentare, -ări.

prezentisard/o, -i, -e, -e *adj.* prezentat, -ată, -ați, -ate.

prezentisarel (*prezentisardæs*) *vb. tr.* a prezenta.

prezidènt/o, -uræ *s.m.* președinte, -iți.

primari/a, -e *s.f.* primărie, -i.

primil (*perf.* primisardæs) *vb.tr. p r i m i s a r e l.*

primisarel (*perf.* primisardæs) *vb.tr.* a primi.

printisard/o, -i, -e, -e *adj.* tipărit, -ită, -iți, -ite.

prințandi/pen [-mos], -mata *s.m. p r i n ț a r i p e n.*

prințanel (*perf.* prințanglæs) *vb. tr. v. p r i n ț a r e l.*

prințard/o, -i, -e, -e *adj.* (re)cunosc/ut, -ută, -uți, -ute.

prințarel (*perf.* prințardæs) *vb. tr.* a (re)cunoaște.

prințari/pen [-mos], -mata *s.m.* (re)cunoașter/e, -i.

prințaripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de (re)cunoaștere, al (a, ai, ale) (re)cunoașterii.

prințarn/i, -æ *s.f.* cunoscută, -e.

prințarn/o, -e *s.m.* cunoscut, -uți.

problèm/a, -e *s.f.* problemă, -e.

procès/o, -uræ *s.m.* proces, ~e.

prodùkci/a, -e *s.f.* producți/e, -i.
produsisarel (*perf.* produsisardæs) *vb. tr.*
a produce.
prodùs/o, -uræ *s.m.* produs, ~e.
produsurenq/o, -i, -e, -e *adj.* de produse,
al (a, ai, ale) produselor.
progràm/a, -e *s.f.* program/ă, -e.
programaq/o, -i, -e, -e *adj.* de programă,
al (a, ai, ale) programei.
progràm/o, -uræ *s.m.* program, ~e.
pronùnci/a, -e *s.f.* *v. vakæripen.*
propozìci/a, -e *s.f.* propoziți/e, -i.
propoziciaq/o, -i, -e, -e *adj.* de
propoziție, al (a, ai, ale) propoziției.
provìzi/a, -e *s.f.* provizi/e, -i.
pučhel (*perf.* pučhlæs) *vb. tr.* a întreba.
pučhi/pen [-mos], -mata *s.m.* întreb/are,
-ări; chestiun/e, -i; *pučhimatençar* cu
întrebări.
pučhimatenq/o, -i, -e, -e *adj.* de
întrebări, al (a, ai, ale) întrebărilor.
pučhipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de întrebare,
al (a, ai, ale) întrebării.
punrangœ(ve)l (*perf.* punrangisajlæs) *vb.*
refl. a se descălța.
punr/o, -e *s.m.* pici/or, -oare.
punr/orro, -orre *s.m., dim.* picioruș, ~e;
lăbuț/ă, -e.
puran/o, -i, -e, -e *adj.* vechi, veche, vechi,
vechi.
purum, ~a *s.f.* ceapă, cepe.
pusavel (*perf.* pusawdæs) *vb. tr.* a înțepa.
pustik, ~a *s.f.* manual, ~e; carte, cărți;
pustikaθar din manual; *pustikaθe* în
manual.

pustikaq/o, -i, -e, -e *adj.* de manual, al (a,
ai, ale) manualului.
pustikaq/oro, -iri, -ere, -ere *adj. v. pustikaqo.*
pustikelin, ~a *s.f.* bibliotec/ă, -i.
pustikenq/o, -i, -e, -e *adj.* de manuale, al
(a, ai, ale) manualelor; ~o *moxton* raft.
pustikvaþ, ~a *s.m.* registr/u, -e; catal/og,
-oage; *klasaqo* ~ catalogul clasei.
putard/o, -i, -e, -e *adj.* desch/is, -isă, -iși,
-ise.
putardi/pen [-mos], -mata *s.m. v. putaripen.*
putarel (*perf.* putardæs) *vb. tr.* a
deschide.
putari/pen [-mos], -mata *s.m.*
deschider/e, -i.
putrel (*perf.* putardæs) *vb. tr. v. putarel.*
puzgand/i, -æ *s.f.* patin/ă, -e; *e*
puzgand „nçar cu patinele.
Ph
phabaj, ~a [phaba] *s.f.* măsură, mere.
phabœvel (*perf.* phabulæs) *vb. intr.* a se
arde, a se bronza.
phakvaþval/o, -e *s.m. v. tres.*
phal, ~a [~æ] *s. f. 1.* scândur/ă, -
i; blană, blăni. **2.** tabl/ă, -e (de scris) *kali* ~
[sau: skolaqi ~].
phal/œrri, -œrræ *s.f. 1.* scânduric/ă, -i;
plăcuț/ă, -e. **2.** *gunojesqi* ~œrri fărăș.
phand, ~a *s.m.* bentiț/ă, -e, banderol/ă, -e.

phandavn/i, -æ *s.f.* conjuncți/e, -i [var. *konÂùnkcia*].

phandel (*perf.* *phandlæs*) *vb. tr.* a lega.

phandlin, ~a [-æ] *s.f. v. p h a n d l i p e n 2.*

phandli/pen [-mos], -mata *s.m.* **1.** legare, legări; legătur/ă, -i. **2.** pușcări/e, -i.

phandipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de legătură, al (a, ai, ale) legăturii; ~e *lava* cuvinte de legătură.

phandl/o, -i, -e, -e *adj.* leg/at, -ată, -ați, -ate.

phangli/pen [-mos], -mata *s.m. v. p h a n d l i p e n.*

phanglipnasq/o, -i, -e, -e *adj. v. p h a n d l i p n a s q o.*

phangl/o, -i, -e, -e *adj. p h a n d l o.*

phari/pen [-mos], -mata *s.m.* greu/ate, -ăți; dificult/ate, -ăți; *pharipnasθe* în dificultate.

phar/o, -i, -e, -e *adj.* greu, grea, grei, grele.

phen, ~ă *s.f.* soră, surori.

phenăq/o, -i, -e, -e *adj.* de soră, al (a, ai, ale) surorii.

phendi/pen [-mos], -mata *s.m.* spuner/e, -i; zicer/e, -i; relat/are, -ări.

phendipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de spunere, (a, ai, ale) spunerii; de relatare, al (a, ai, ale) relatării.

phend/o, -i, -e, -e *adj.* spus, ~ă, spuși, spuse; zis, ~ă, ziși, zise; relat/at, -ată, -ați, -ate.

phenel (*perf.* *phendă*) *vb. intr., tr.* a zice, a spune; a relata.

pherdin/o, -i, -e, -e *adj. v. p h e r d o.*

pherd/o, -i, -e, -e *adj.* plin, ~ă, ~i, ~e; umplut, ~ă, umplu/ți, -te.

pherel (*perf.* *pherdăs*) *vb. tr.* a umple; a acoperi (despre tematică).

pherr, ~æ *s.f.* fruct, ~e [v. și: *plòdo, frùkto*].

pherrelin, ~ă *s.f.* livadă, livezi.

pherrenq/o, -i, -e, -e *adj.* fructifer, ~ă, ~i, ~e; de fructe.

phir, ~ă *s.f.* pas, pași.

phiravd/o, -i, e, -e *adj.* plimb/at, -ată, -ați, -ate; purt/at, -ată, -ați, -ate.

phiravel (*perf.* *phirawdăs*) *vb. tr.* a plimba, a purta; *phirawindos* plimbând, purtând; a purta ceva, a umbla îmbrăcat în ceva.

phird/o, -i, e, -e *adj.* **1.** umbl/at, -ată, -ați, -ate; cutreier/at, -ată, -ați, -ate; colind/at, -ată, -ați. **2.** vers/at, -ată, -ați, -ate; experiment/at, -ată, -ați, -ate.

phirel (*perf.* *phirdăs*) *vb. intr.* a umbla, a colinda, a cutreiera; *phirindoj* umblând (colindând, cutreierând).

phirerel

phiri/pen [-mos], -mata *s.m.* umbl/are, -ări, umblet, ~e; plimb/are, -ări.

phiripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de plimbare, al (a, ai, ale) plimbării; de voiaj, de călătorie.

phirn/o, -e *s.m.* artist, artiști [sin. *artisto*].

phral, ~a *s.m.* frate, frați.

phralesq/o, -i, -e, -e *adj.* de frate, al (a, ai, ale) fratelui.

phralikan/o, -i, -e, -e *adj.* frăț/esc, -ească, -ești, -ești.

phrali/pen [-mos], -mata *s.m.* frăți/e, -i.

phukl/o, -i, -e, -e *adj.* umfl/at, - ată, -ați, -ate.

phurdel (*perf.* phurdās) *vb. intr.* a sufla; *i balval* ~ suflă vântul.

phurenq/o, -i, -e, -e *adj.* de bătrâni, al (a, ai, ale) bătrânilor; bătrân/esc, -ească, -ești, -ești.

phuresq/o, -i, -e, -e *adj.* de bătrân, al (a, ai, ale) bătrânului, bătrân/esc, -ească, -ești, -ești.

phur/i, -æ *adj., subst. f. I. adj.* bătrân/ă, ~e. **II. subst. f.** bătrân/ă, -e.

phur/o, -e *adj., subst. m. I. adj.* bătrân, ~i. **II. subst. m.** bătrân, ~i.

phurt, ~a [ă] *s.f.* pas, pași.

phus, ~a *s.m.* pai, ~e.

phusesq/o, -i, -e, -e *adj.* de pai, al (a, ai, ale) paiului.

phutærd/o, -i, -e, -e *adj.* mândr/u, -ă, -i, -e; fudul, ~ă, ~i, ~e; țanțoș, ~i.

phuv, ~a [-æ] *s. f.* pământ, ~uri; ținut, ~uri; țară, țări.

phuvæq/o, -i, -e, -e *adj.* de pământ, al (a, ai, ale) pământului.

R

raćn/i, -æ *s.f.* raț/ă, -e.

raćn/o, -e *s.m.* rățoi, rățoi.

ràdi/o, -uræ *s.m.* radio, ~uri.

ràft/o(s), uræ *s.m.* raft, ~uri.

raxami

rajarel (*perf.* rajardæs) *vb. tr.* a cârmui, a domni, a guverna.

raji/pen, [-mos], -mata *s.m.* **1.** domni/e, -i; *tirro (tœ) rajimos* domnia ta (dumneata). **2.** autorit/ate, -ăți. **3.** (*p. ext.*) guvern, ~e.

rakèt/a, -e *s.f.* rachet/ă, -e.

rakl/o, -i, -e, -e *s.m.* băi/at, -ieți.

rakhel (*perf.* rakhlæs) *vb. tr.* a găsi [*var.:* *a r a k h e l*].

rakhl/o, -i, -e, -e *adj.* găs/it, -ită, -iți, -ite; păz/it, -ită. -iți, -ite [*var.:* *a r a k h l o*].

rakhn/o, -e *s.m.* găsitör, ~i; paznic, ~i; îngrijitor, ~i.

ranćol/o, -i, -e, -e *adj.* portocal/iu, -ie, -ii, -ii.

rang, ~a *s.f.* culoare, culori.

ranglærd/o, -i, -e, -e *adj.* color/at, -ată, -ați, -ate; ilustr/at, -ată, -ați, -ate; (*despre exprimare*) nuanț/at, -ată, -ați, -ate..

ranglærel (*perf.* ranglærdæs) *vb. tr.* a colora; a ilustra.

rangl,,nq/o, -i, -e, -e *adj.* de culori, al (a, ai, ale) culorilor.

rangl/i, -æ *s.f.* vops/ea, -ele.

ranglime *adj. invar. v. r a n g l æ r d o.*

ranik, ~a *s.f.* ramur/ă, -i; creangă, crengi.

rat *s.m.* sânge.

ratesq/o, -i, -e, -e *adj.* de sânge, al (a, ai, ale) sângelui.

ratval/o, -i, -e, -e *adj.* sânger/os, -oasă, -oși, -oase

ræt, ~a [-æ] *s.f.* seară, seri; noapte, nopți.

rætæq/o, -i, -e, -e *adj.* de seară, al (a, ai, ale) serii; de noapte, al (a, ai, ale) nopții; ~i *mezorri* noptieră.

rætœ(rig)utn/o, -i, -e, -e *adj.* de vest, vestic, ~ă, ~i, ~e.

ræt^otn/o, -i, -e, -e *adj.v. r æ t œ (r i g) u t n o.*

realizisard/o, -i, -e, -e *adj.* realiz/at, -ată, -ați, -ate.

realizisarel (*perf.* realizisardæs) *vb. tr.* a realiza.

rekapitulăci/a, -e *s.f.* recapitul/are, -ări.

rekomendăci/a, -e *s.f.* recomand/are, -ări.

relăci/a, -e *s.f.* relați/e, -i.

relacienq/o, -i, -e, -e *adj.* de relații, al (a, ai, ale) relațiilor.

relativo *adj. invar.* relativ, ~ă, ~i, ~e.

relevânto *adj.* relevant, ~ă, relevan/ți, ~te.

reliefosq/o, -i, -e, -e *adj.* de relief, al (a, ai, ale) reliefului.

relieř/o, -uræ *s.m.* relief, ~uri.

rend, ~a *s.m.* 1. rând, ~uri. 2. ordin/e, -i.

rendarel (*perf.* rendardæs) *vb. tr. a* rândui, a pune în ordine, a arnja.

rendavel (*perf.* rendavilæs)

vb. tr. v. r e n d a r e l.

rendval/o, -i, -e, -e *adj.* ordon/at, -ată, -ați, -ate; dichis/it, -ită, -iți, -ite.

reprezentăci/a, -e *s.f.* reprezent/are, -ări.

reprezentisard/o, -i, -e, -e *adj.*

reprezent/at, -ată, -ați, -ate.

reprezentisarel (*perf.* reprezentisardæs)

vb. intr. a reprezenta.

res, ~a *s.f.* scop, ~uri; țel, ~uri; *la resaça* cu scopul; *le res,,n4 ar* din (de la) scopurile.

resaq/o, -i, -e, -e *adj.* de scop, al (a, ai, ale) scopului.

resel (*perf.* reslæs) *vb. intr.* a ajunge; a fi suficient [*var.: a r e s e l*].

respektisarel (*perf.* respektisardæs) *vb.*

tr. a respecta.

respèkt/o(s), -uræ *s.m.* respect, ~e.

respektosq/o, -i, -e, -e *adj.* de respect, al (a, ai, ale) respectului; de politețe.

restaurânt/i, -æ *s. f. r e s t a u r à n t o.*

restaurânt/o, -uræ *s.m.* restaurant, ~e.

resun/i, -æ *s.f.* vulp/e, -i.

rezidènc/a, -e *s.f.* reședinț/ă, -e.

rezolvisarel (*perf.* rezolvisardæs) *vb. tr.* a rezolva.

rezùlt/a, -e *s.f.* rezultat, ~e.

riçh, ~a *s.m.* urs, urși..

riçhin/o, -e *s.m. v. r i ç h.*

riéhin/i, -æ *s.f.* ursoaic/ă, -e.

rig, ~a *s.f.* margin/e, -i, latur/ă, -i; parte, părți; pagin/ă, -i; *truposqe* ~a părțile corpului; *vakæripnasqe* ~a.

rigærd/o, -i, -e, -e *adj.* împărțit, -ită, -iți, -ite.

rigærel (*perf.* rigærdæs) *vb. tr.* a

împărți, a delimita în părți.

rigenre

rigenq/o, -i, -e, -e *adj.* de părți, al (a, ai, ale) părților.

rodell (*perf.* rodæs) *vb. tr.* a căuta;

rodindoj (*rodindos*) căutând.

ròkl/i, -æ *s.f.* rochi/e, -i.

rolesq/o, -i, -e, -e *adj.* de rol, al (a, ai, ale) rolului.

ròl/i, -æ *v. s.m.* r ò l o.

ròl/o, -uræ *s.m.* rol, ~uri.

rovbaşel (*perf.* rovbaşlæs) *vb.*

intr. a schelălăi, a scheuna.

rovel (*perf.* rovlæs; rujas)

vb. intr., tr.

a plânge, a deplânge.

rovl/i, -æ *s.f.* băț, bețe; bast/on, -oane; cârj/ă, -e; *dudesqi* ~i lustră.

rovl/ærrî, -ærræ *s.f. dim.* bețiș/or, -oare.

rozol/o, -i, -e, -e *adj.* roz, roză, rozi, roze.

rugil (*perf.* rugisardæs) *vb. tr. v. r u g i s a r e l.*

rugisarel (*perf.* rugisardæs) *vb. tr.* a ruga.

ruk, ~a *s.m.* pom, ~i, copac, ~i.

rukhenq/oro, -iri, -ere, -ere *adj. v. r u k h e n q o.*

rukhenq/o, -i, -e, -e *adj.* de pom (copac), al (a, ai, ale) pomilor (copacilor).

rukhesq/o, -i, -e, -e *adj.* de pom (copac), al (a, ai, ale) pomului (copacului).

Rumùnia *s.f.* România.

rumuniaq/o, -i, -e, -e *adj.* din România, al (a, ai, ale) României.

rumunikan/o, -i, -e, -e *adj.* român/esc, -ască, -ești, -ești.

run† *s.f.* curent electric.

run†kampàn/a, -e *s.f.* soneri/e, -i electric/ă, -e.

rup *s.m.* argint.

ruthun/i, -æ *s.f.* nară, nări; rât, ~uri; bot, ~uri; mutr/ă, -e.

ruv, ~a *s.m.* lup, ~i.

ruvesq/o, -i, -e, -e *adj.* de lup, al (a, ai, ale) lupului.

Rr

rroj, ~a *s.f.* lingur/ă, -i.

rroj/orri, orræ *s.f.* linguriț/ă, -e.

rrom, ~a *s.m.* rrom, ~i; bărb/at, -ați.

rroman/o, -i, -e, -e *adj.* rrom, ~ă, ~i, ~e; (*ieșit din uz*) țigan, ~i.

rromn/i, -æ *s.f.* rrom/ea, -ele; rromn/ea, -ele; (*ieșit din uz*) țigancă, țigânci.

rromn/ærrî, -ærræ *s.f.* rromiț/ă, -e; (*ieșit din uz*) țigăncuș/ă, -e.

S

sa *pron., adj. nehot. v. savorro.*

sàbato *s.m. v. sàvato.*

sàvato *s.m. sâmbătă (ziua).*

savatone *adv. sâmbăta.*

sad/o, -i, -e, -e *adj. simplu, ~ă, ~i, ~e.*

sajekh *adv., adj. totuna, la fel; același, aceeași, aceiași, aceleași.*

sajekhvar *adv. totodată.*

sa-l *constr. formată din pron. nehot.*

sa(vorro) *urmat de art. hot. (nom., pl.) ũl [il]: toți, toate.*

sàl/a, -e *s.f. sală, săli.*

salàm/i, -æ *s.m. salam, ~uri.*

salàt/a, -e *s.f. salat/ă, -e.*

sal/i, -æ *s.f. cumnat/ă, -e.*

sal/o, -e *s.m. cumn/at, -ați.*

saligàr/i, -æ *s.m. melc, ~i.*

salivàr/i, -æ *s.m. căpăstru, căpestre.*

samaj, ~a *s.m.. anotimp, ~uri.*

sanærel (*perf. sanærdæs*) *vb. tr.*

a subția.

sandàl/a, -e *s.f. sandal/ă, -e.*

san/o, -i, -e, -e *adj. subțir/e, -i, -e, -e.*

san/orro, -orri, -orre, -orre *adj., dim.*

subțir/el, -ică, -ei, -ele; grați/os, -oasă, -

oși, -oase..

sap, ~a *s.m. șarpe, șerpi.*

sàp/a, -e *s.f. v. xunavn i.*

sapunesq/o, -e, -e, -e *adj. de săpun, al (a, ai, ale) săpunului.*

sapùn/i, -æ *s.m. v. sapùn o.*

sapùn/o, -uræ *s.m. săpun, ~uri.*

sarànda *num. card. patruzeci [var. : starvardeš].*

saranes *adv. analog, prin analogie.*

sarani/pen [-mos], -mata *s.m..*

analogi/e, -i.

saran/o, -i, -e, -e *adj. anal/og, -oagă, -oage, -ogi.*

sarkasq/o, -i, -e, -e *adj. al (a, ai, ale) fiecăruia/ oricui.*

sarkon *pron., adj. nehot. 1.*

fiecare. 2. oricine.

sarm/a, -e *s.f. sarma, ~le*

sarnævn/i, -æ *s. f. pronume, pronume.*

sarsav/o, -i, -e, -e *adj., pron. nehot.*

oricare.

sas *vb. (i) si la formele de trecut (perfect, imperfect și m.m.c. perf.) a fost, era, fusese.*

sasti/pen [-mos] *s.m. sănătate.*

sastipnasq/o, -i, -e, -e *adj. de sănătate, al (a, ai, ale) sănătății.*

sasto(vesto),

sast/o, -i, -e, -e *adj. 1. întreg, întreagă, întregi, întrege. 2. sănăt/os, -oasă, -oși, -oase.*

sastresq/o, -i, -e, -e *adj. de socru, al (a, ai, ale) socrului.*

sastrësq/o, -i, -e, -e *adj. de fier / metal, al (a, ai, ale) fierului / metalului.*

sastr/i, -æ *s.m. 1. fier, fiare. 2. metal, ~e.*

sastr/o, -e *s.m. socr/u, -i.*

sastrutn/o, -i, -e, -e *adj. de (din) fier / metal; metalic, ~ă, ~i, ~e.*

sasuj, ~a *s.f.* soacră, -e.
savæq/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos.* al (a, ai, ale) cărei.
savaxt *adv.* tot timpul, mereu.
savaxtun/o, -i, -e, -e *adj.* veșnic, ~ă, ~i, ~e.
savi/pen [-mos], -mata *s.m.* calit/ate, -ăți.
sav/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos.* care;
saven pe care (*acuz.,pl.*); *saves* pe care (*acuz.,sg.*); *savençar* cu care (*soc., pl.*).
sav/orro, -orri, -orre, -orre *pron.,adj.*
nehot. tot, toată, toți, toate.
saw/orre, -orri, -orre, -orre *pron.,adj.*
nehot. *v. s a v o r r o.*
sæ *pron., adj. nehot.* *v. s a.*
sel, ~æ *s.f.* națiune/e, -i.
selærr „nq/orro, -irri, -ere, -erre *adj.* de minorități, al (a, ai, ale) minorităților.
sel/ærri, - ærræ *s.f.* minorit/ate, -ăți;
selærr „nθar de la (din; dintre) minorități;
etni/e, -i.
sem *vb. (i)si la ind. prez.,p.I, sg.* eu sunt.
semn/orro, -orre *s.m., dim.* semn, ~e.
senatòr/o, -uræ *s.m.* senator, ~i.
sèns/o, -uræ *s.m.* sens, ~uri.
sentimènt/o, -uræ *s.m.* sentiment, ~e.
sentimentosq/o, -i, -e *adj.* de sentiment, al (a, ai, ale) sentimentului.
septèmbra *s.f.* (luna) septembrie.
sèri/a, -e *s.f.* seri/e, -i.
sevl/i, -æ *s.f.* coș, ~uri.
si *vb.* a fi.
si(ne) *vb. (i)si la ind.,prez., p. aIII-a, pl.* ei /ele sunt.

sigal/o, -i, -e, -e *adj.* urgent, ~ă, urgenți, urgente.
sigand/o, -i, -e, -e *adj. v. s i g a l o.*
sigærel (*perf. sigærdæs*) *vb. tr.* a grăbi (pe cineva, ceva).
sigæri/pen, [-mos], -mata *s.m.* grăbir/e, -i; acceler/are, -ări.
sigo *adj. invar., adv. I. adj. invar.* rapid, ~ă, rapi/zi, -de. **II. adv.** 1. repede; în grabă. 2. curând; *sigos₄ e* la repezeală, în grabă; în curând..
sigutn/o, -i, -e, -e *adj.* grabnic, ~ă, ~i, ~e; rapid, ~ă, rapi/zi, -de; iute, iuți.
sigva# *adj. invar.* ager, ~ă, ~i, ~e.
sikavd/o, -i, -e, -e *adj.* arăt/at, -ată, -ați, -ate; indic/at, -ată, -ați, -ate; învăț/at, -ată, -ați, -ate; instru/it, -ită, -iți, -ite.
sikavel (*perf. sikavdæs*) *vb. tr.* a arăta, a ghida, a indica; (*inv.*) a învăța pe cineva; *sikavindoj / sikavindos* arătând (ghidând / indicând / învățând).
sikavimasq/o, -i, -e, -e *adj. v. s i k a v i p n a s q o.*
sikavi/pen, [-mos], -mata *s.m.* instruir/e, -i; indicați/e, -i; îndrum/are, -ări; ghid/are, -ări; învățare.
sikavipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de instruire / învățare, al (a, ai, ale) instruirii / învățării.
sikavn/o, -e *s.m.* 1. ghid, ghizi; îndrumător, ~i. 2. indicat/or, -oare. 3. (*inv.*) învățător, ~i. 4. *balvalægo* ~ giruetă.
sikawd/o, -i, -e, -e *adj. v. s i k a v d o.*
sikawd/o, -i, -e, -e *adj. v. s i k a w d o.*
sikil/o, -i, -e, -e *adj. v. s i k l i l o.*

sikl. *s.f.* (abrev. < **siklærno, -i**) *v. s i k l æ r n o / s i k l æ r n i .*

siklærd/o, -i, -e, -e *adj.* învăț/at, -ată, -ați, -ate; instru/it, -ită, -iți, -ite; pred/at, -ată, -ați, -ate.

siklærel (*perf.* siklærdæs) *vb. tr.* a instrui / învăța pe cineva; *siklæringoj* instruind / învățând.

siklæri/pen [-mos] *s.m.* învățământ, predare.

siklæripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de învățământ, al (a, ai, ale) învățământului; de predare, al (a, ai, ale) predării.

siklærlin, ~a *s.f.* cancelari/e, -i.

siklærnesq/o, -i, -e, -e *adj.* de profesor, al (a, ai, ale) profesorului.

siklærni/i, -æ *s.f.* profesoar/ă, -e; *chavenqi* ~i învățătoare.

siklærno, -e *s.m.* profesor, ~i; *siklærnes* pe profesor; *le siklærneça* cu profesorul; *siklærnesθar* de la(de către) profesor; *siklærnesθe* la profesor.

siklilo, -i, -e, -e *adj.* instru/it, -ită, -iți, -ite; deprins, ~ă, deprin/și, -se; învăț/at, -ată, -ați, -ate.

siklæl (*perf.* siklilæs) *vb. intr.* a învăța (a acumula cunoștințe învățând).

siklævi/pen [-mos], -mata *s.m.*

învăț/are, -ări; însușir/e, -i.

siklævnenoq/o, -i, -e, -e *adj.* de elevi, al (a, ai, ale) elevilor; ~o *khetanipen* colectivitatea de elevi.

siklævnenoq/o, -i, -e, -e *adj.* de elev, al (a, ai, ale) elevului.

siklævni/i, -æ *adj.* elev/ă, -e.

siklævno, -e *s.m.* elev, ~i; *siklævnen* pe elevi; *siklævnes* pe elev; *le siklævnençar* cu elevii; *le siklævnenθar* de (către) elevi; *siklævnenθe* la (în) elevi.

silåb/a, -e *s.f.* silab/ă, -e.

sinesas *vb. (i)si la imperf., p. a III-a, pl. (în unele dial.):* ei /ele erau.

sini/a, -e *s.f.* masă, mese.

sinoerri, -ærræ *s.f., dim.* măsuț/ă, -e.

sinonimo/a, -e *s.f.* *s i n o n i m o .*

sinonimo, -uræ *s.m.* sinonim, ~e.

sintågm/a, -e *s.f.* sintagm/ă, -e.

sir *s.f.* usturoi.

sit/a, -e *s.f. v. u © h a n d i .*

sitæl (*perf.* sitilæs) *vb. intr. v. s i k l æ l .*

situåci/a, -e *s.f.* situați/e, -i.

sivno, -e *s.m.* creditor, ~i.

sivo *adj. invar.* gri.

sï *vb. v. s i .*

skafed/î, -æ *s.f.* masă, mese; față, fețe de masă.

skamin(d), ~a *s.m.* scaun, ~e.

skåpisarel (*perf.* skåpisardæs) *vb. intr. v. x a s t r a l .*

ski-phal, ski - phala *s.f.* schiu, ~uri; *le ski-phalençar* cu schiurile.

skò/a, -e *s.f. v. ś k ò l a .*

skolaq/o, -i, -e, -e *adj. v. ś k o l a q o .*

slòbodo *adj. invar. v. m e s t o .*

so pron. interog.-rel., conj. **I.** pron., ad.-interog. ce. **II.** conj. că.

sòb/a, -e s.f. camer/ă, -e; încăper/e, -i [v. și: livni].

sociàlo adj. invar. social, ~ă, ~i, ~e.

socio-kulturalikan/o, -i, -e, -e adj. socio-cultural, ~ă, ~i, ~e.

sòde pron. interog. (format din pron. interog.-rel. **so** + prep. românească **de**) cât, câtă, câți, câte.

sòf/a, -e s.f. sofa, ~le; canap/ea, -ele.

so-l constr. formată din pron. **so** și art. hot. **ül / ïl**: *so-l duj* amândoi, ambii; amândouă, ambele.

solmisarel (perf. solmisardæs) vb. tr. a solfegia..

sombeşel (perf. sombeşlæs) vb. intr. a se întruni, a face /a sta/ a participa la un consiliu/ la o adunare.

somdasn/o, -i, -e, -e adj., subst. m, f. **I.** adj. membr/u, -ă, -i, -e. **II.** subst. m.: *somdasn/o, -e* membr/u, -i (într-o organizație etc.) subst. m.: *somdasn/i, -æ* membr/ă, -e.

somgodî /pen [-mos], -mata s.m. conştientiz/are, -ări.

som+ivi/pen [-mos], -mata s.m. viață în comun, coexistență, conviețuir/e, -i.

sosq/o, -i, -e, -e pron. interog.-rel. **so "ce "** (în gen.).

sosten/i, -æ [sostæ] s.m. izmană, izmene; chil/ot, -oți; șort, ~uri.

sosθar pron. interog. **so "ce "** la cazul abl. de la (din) ce; din ce cauză.

sovdalin, ~a s.f. v. *sovkherkotor*.

sovimasq/o, -i, -e, -e adj. v. *sovipnasqo*.

sovipnasq/o, -i, -e, -e adj. de dormit.

sovkherkotor, ~a s.m. dormit/or, -oare [v. sin. *sovdalin*].

sovthan, ~a s.m. pat, ~uri.

soça pron. interog.-rel. **so "ce "** la cazul soc.-instr. cu ce.

specifiko adj. invar. specific, ~ă, ~i, ~e.

spektàkul/o, -uræ s.m. spectacol, ~e.

spidel (perf. spidæs) vb. tr. a împinge.

spitàl/o, -uræ s.m. spital, ~e.

sportivo adj. sportiv, ~ă, ~i, ~e.

spòrt/o, -uræ s.m. sport, ~uri; *sportosθar* din sport.

sportosq/o, -i, -e, -e adj. de sport, al (a, ai, ale) sportului.

s-s-s! interj. s-s-s-s.

stàci/a, -e s.f. stați/e, -i.

stadi, -æ s.f. v. *stadi*.

stadiòn/o, -uræ s.m. stadi/on, -oane.

stad/î, -æ s.f. șapcă, șepci; chipiu, ~uri; căciul/ă, -i [v. și *kadî*].

stard/o, -i, -e, -e adj. v. *astardo*.

starel (perf. stardæs) vb. tr. v. *astarel*.

stråd/a, -e adj. stradă, străzi.

stradaq/o, -i, -e, -e adj. de stradă, al (a, ai, ale) străzii.

strafin, ~a s.f. fulger, ~e; străfulger/are, -ări.

strafinutn/o, -i, -e, -e *adj.*
(stră)fulgerăt/or, -oare, -ori, -
oare; strălucit/or, -oare, -ori, -oare.
stratègi/a, -e *s.f.* strategi/e, -i.
strižaresq/o, -i, -e, -e *adj. v. b e l u t e s q*
o.
strižàr/i, -æ *s.m. v. b e l u t.*
struktùr/a, -e *s.f.* structur/ă, -i.
sudutn/o, -i, -e, -e *adj.* de (din) sud,
sudic, ~ă, ~i, ~e.
sugèsti/a, -e *s.f.* sugesti/e, -i.
sumb, ~æ *s.f.* sămânță, semințe (de
plante).
sumbærel (*perf.* sumbærdæs) *vb. tr. a*
semăna, a însemăna.
sumùnc/a, -e *s.f. v. s u m b æ.*
sung, ~a *s.f.* miros, ~uri.
sungal (*perf.* sungajlæs) *vb. tr.* a mirosi.
sun/o, -e *s.m.* vis, ~e.
superlatìvo *s.m.* superlativ.
surn/o, -i, -e, -e *adj.* cenuș/iu, -ie, -ii, -ii;
sur, ~ă, ~i, ~e [v. și *u@haralo*].
sur/o, -e *s.f.* caz, ~uri, ocazi/e, -i [v. și
absèr].
suthan *s.m. v. s o v t h a n.*
suv, ~a [-æ] *s.f.* ac, ~e.
suval/o, -i, -e, -e *adj.* cu ace.
svak/o, -i, -e, -e *pron., adj. nehot.*
fieceare.
svakonesq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale)
fiecăruia.
svùnto *adj.* sfânt, ~ă, sfîn/ți, -te.

—

šagar, ~a *s.m.* leu, lei..
šagarn/i, -æ *s.f.* leoaic/ă, -e.
šax, ~a *s.m.* varză, verze.
šaj *vb. invar.* a putea.
šajarel (*perf.* šajardæs) *vb. tr.* a face
posibil, a permite.
šaji/pen [mos], ~mata *s. m. v. š a j n i p*
e n.
šajni/pen [mos], ~mata *s.m.* capacit/ate,
-ăți, putinț/ă, -e.
šajnipnasq/o(ro), -i(ri), -e(re), -e(re) *adj.*
de capacitate, al (a, ai, ale) capacității.
šajn/o, -i, -e, -e *adj. 1.* capabil, ~ă, ~i, ~e.
2. potențial, ~ă, ~i, ~e.
šajutni/pen [-mos], -mata *s.m.*
posibilit/ate, -ăți.
šajutn/o, -i, -e, -e *adj.* posibil, ~ă, ~i, ~e.
šand/o, -i, -e, -e *adj.* calm, ~ă, ~i, ~e;
linișt/it, -ită, -iți, -ite; blând, ~ă, blânzi,
blânde.
šanel/i, -æ *s. f. v. m ĩ c a.*
šarel, ~a *s.m. v. d u r æ r d o m i l a j.*
šarelesq/o, -i, -e, -e *adj. v. d u r æ r d o*
m i l a j e s q o.
šastrin, ~a *s.f.* arm/ă, -e.
šastrintr/o, -e *s.m.* vânător, ~i; pistolar,
~i, trăgător, ~i (cu arma).
šèbl/i, -æ *s.f.* chibrit, ~uri [v. și *jagavni*
].
šèl, ~a *num. card.* sut/ă, -e.
šèlto *num. ord.* al sutălea, a suta.

šeral *adv.* mai cu seamă, îndeosebi.

šerand, ~a *s.m.* căpătâi, ~e; pern/ă, -e.

šer/o, -e *s.m.* cap, ~ete.

šer/orro, -orre *s.m.*, *dim.* căpș/or, -oare.

šerutn/o, -i, -e, -e *adj.* capital, ~ă, ~i, ~e; principal, ~ă, ~i, ~e.

šifonièr/a, -e *s.f.* *š i f o n i è r o*.

šil, ~a *s.m.* frig, ~uri.

šilal/o, -i, -e, -e *adj.* frigur/os, -oasă, -oși, -oase.

šilœl (*perf.* šilajlæs) *vb. intr.* a se face frig.

šîn/a, -e *s.f.* șin/ă, -i.

šing, ~a *s.m.* corn, coarne.

šingal/o, -i, -e, -e *adj.*, *subst. I. adj.*
corn/ut, -ută, -uți, -ute; corn/os, -oase, -oși, -oase. **II. subst. m.:** poliț/ist, -iști.

šingl/i, -œ *s.f.* agraf/ă, -e.

šingvaþl/o, -e *s.m.* cerb, ~i [v. și ©èrbos].

šir, ~a *s.m.* început, ~uri.

širdel (*perf.* širdæs) *vb. intr.*, *tr.* a începe, a demara; *širdindoj* începând.

širdi/pen [-mos], -mata *s.m.* început, ~uri; începer/e, -i; *širdipnasþar* de la început.

širdipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de început, al (a, ai, ale) începutului.

širutn/o, -i, -e, -e *adj.* inițial, ~ă, ~i, ~e.

šišârk/a, -e *s.f.* con, ~uri (de conifere).

šilavel (*perf.* šilavdæs) *vb. tr. v.* *š u l a v e l*.

škòl/a, -e *s.f.* școală, școli.

školaq/o, -i, -e, -e *adj.* de școală, al (a, ai, ale) școlii; ~o *gonorro* ghiozdan.

školutn/o, -i, -e, -e *adj.* școlar, ~i, ~e, ~e.

šofèr/i, -œ *s.m. v.* *š o f è r o*.

šofèr/o, -urœ *s.m.* șofer, ~i.

šokolât/a, -e *s.f.* ciocolat/ă, -e.

šol, -œ *s.f.* fluierat, fluierăt/ură, -i; sâsâit, sâsâitur/ă, -i.

šòldel (*perf.* šòldæs) *vb. intr.*, *tr.* a fluiera.

šopn/i, -œ *s. f.* scară, scări [v. și *uklæni*].

šopnœrel (*perf.* šopnœrdæs) *vb. tr.* a urca scările.

šósoj, ~a *s.m.* iepur/e, -i.

šov *num. card.* șase.

šovto *num.ord.* al șaselea, a șasea.

šow *num. card. v.* *š o v*.

štampime *adj.* tipăr/it, -ită, -iți, -ite.

štar *num. card.* patru.

štárto *num. ord.* al patrulea, a patra.

štart/orro, -orre *s.m.*, *dim.* caiet, ~e.

štarvardeš *num. card.* patruzeci [v. și *sarànda*].

šudrœl/o, -i, -e, -e *adj.* răcit/or, -oare, -ori, -oare.

šudrœrd/o, -i, -e, -e *adj.* refriger/at, -ată, -ați, -ate ;răc/it, -ită, -iți, -ite.

šudrœri/pen [-mos], -mata *s.m.*
refriger/are, -ări, congel/are, -ări.

šudrœrn/o, -e *s.m.* frigid(er), ~e,
congelat/or, -oare.

šudri/pen [-mos], -mata *s.m.* răcoare;
răcir/e, -i.

šudr/o, -i, -e, -e *adj.* rece, rece, reci, reci.

šukar *adj. invar.* frum/os, -oasă, -oși, -oase.

šukari/pen [-mos] , -mata *s.m.* frumuseț/e, -i.

šuk/o, -i, -e, -e *adj.* usc/at, -ată, -ați, -ate.

šulavel (*perf.* šulavdæs) *vb. tr.* a mătura.

šulavn/o, -e *s.m.* măturător, ~i.

šund/o, -i, -e, -e *adj.* auz/it, -ită, -iți, -ite; vest/it, -ită, -iți, -ite; renum/it, -ită, -iți, -ite.

šunel (*perf.* šundæs) *vb. intr. tr.* a auzi; a asculta, a audia.

šunipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de ascultare /audiere; auditiv, ~ă, ~i, ~e.

šunitr/o, -e *s.m.* ascultător, ~i; auditor, ~i.

šunk/a, -e *s.f.* șunc/ă, -i.

šut *s.m.* oțet.

šutal/o, -i, -e, -e *adj.* *v. š u t l o.*

šutærel (*perf.* šutærdæs) *vb. tr.* a oțeti, a acri; a acidula.

šutl/o, -i, -e, -e *adj.* oțet/it, -ită, -iți, -ite; acr/u, -ă, -i, -e, -e; acidul/at, -ată, -ați, -ate.

šual, ~a *s.f.* mătur/ă, -i; *i elektrikani* ~ aspiratorul.

šuzærel (*perf.* šuzærdæs) *vb. tr. v. u z æ r e l.*

šúz/o, -i, -e, -e *adj.* *v. u ž o.*

T

tåbor/o, -uræ *s.m.* tabără, tabere; șatr/ă, -e.

taxtaj, ~a *s.m.* pahar, ~e.

tåksi, ~uræ *s.m.* taxi, ~uri.

tal/o, -e *s.m.* baltă, bălți.

tålos (*spoit.*) *s.m.* barbă [*v. și ©hor*].

taml/o, -i, -e, -e *adj.* întunec/at, -ată, -ați, -ate, întunec/os, -at, -ată, -ați.

tamlipen *s.m.* întuneric.

tåmn/a, -e *s.f.* *v. d u r æ r d o m i l a j.*

tamnaq/o, -i, -e, -e *adj.* *d u r æ r d o m i l a j e s q o.*

tang *adj. invar.* îngust, ~ă, înguști, înguste; strâmt, ~ă, strâm/ți, -te; restrâns, ~ă, restrân/și, -se.

tar *postp. -θ a r evidențiată ca prep. v. -θ a r.*

taraz, ~a *s.m.* balanț/ă, -e; cântar, ~e.

tasavel (*perf.* tasavdæs) *vb. tr.* a sufoca; a îneca, a înăbuși; a sugruma; a stinge.

tatæl/o, -i, -e, -e *adj.* căldur/os, -oasă, -oși, -oase.

tatærd/o, -i, -e, -e *adj.* încălz/it, -ită, -iți, -ite.

tatærel (*perf.* tatærdæs) *vb. tr.* a încălzi, a face cald.

tatæri/pen [-mos], -mata *s.m.* încălzir/e, -i.

tati/pen [-mos], -mata *s.m.* căldur/ă, -i.

tat/o, -i, -e, -e *adj.* cald, ~ă, cal/zi, -de.

tatæl (*perf.* talilæs) *vb. intr.* a se face cald, a se încălzi.

tåv/a, -e *s.f.* tavă, tăvi.

tavån/o, ~uræ *s.m.* tavan, ~e.

tavanosq/o, -i, -e, -e *adj.* de tavan, al (a, ai, ale) tavanului; ~i *lûstra / rovli* lustră..

tazes *adv.(spoit.)* proasp/ăt, -ătă, -eți, -ete..

taþ/i, -æ *s.f.* bucătări/e, -i [= *xabepnasqi livni*].

tætr/o, -uræ *s.m.* teatr/u, -e.

tætrosq/o, -i, -e, -e *adj.* de teatru, al (a, ai, ale) teatrului.

te *conj.* să; dacă.

tè/a, -e *s.m.* ceai, ~uri [*var.:* *ćæjo*].

teaq/o, -i, -e, -e *adj.* de ceai, al (a, ai, ale) ceaiului.

texarin, ~a [-æ] *s.f.* dimine/ață, -ți [v. și *javin*].

texarinaq/o, -i, -e, -e *adj.* de dimineață, al (a, ai, ale) dimineții.

telal *prep., adv.* **I.** *prep.* sub, dedesubt. **II.** *adv.* de sub, de dedesubt; sub.

telærel (*perf.* *telærdæs*) *vb. intr.* **1.** a pleca. **2.** a lăsa jos, a pune jos. **3.** a înjosi.

telæri/pen [-mos], mata *s.m.* plecare, plecări.

tele *adv.* jos; dedesubt.

teledikhærel (*teledikhærdæs*) *vb. tr.* a subestima, a subaprecia.

telefonisarel (*perf.* *telefonisardæs*) *vb. intr.* a telefona.

telefòn/o, ~uræ *s.m.* telef/on, -oane.

tegràm/a, -e *s.f.* telegram/ă, -e.

televizòr/i, -æ *s.m. v. televizòro.*

televizòr/o(s), ~uræ *s.m.* televiz/or, -oare.

telidialèkt/a, -e *s.f. v. telidialèkto.*

telinòt/a, -e *s.f.* not/ă, -e de subsol.

telkarpatikan/o, -i, -e, -e *adj.*

subcarpatic, ~ă, ~i, ~e.

tel- *prep. v. telal.*

telœ(ve)l *vb. intr.* a se lăsa în jos, a coborî.

telphuvæq/o, -i, -e, -e *adj.*

subpământean, ~ă, subpământen/i, -e.

telutn/o, -i, -e, -e *adj.* de jos; inferi/or, -oară, -ori, -oare.

tèm/a, -e *s.f.* tem/ă, -e; *temaθar* de la (din) temă.

temàtik/a, -e *s.f.* tematic/ă, -i.

temperatùr/a, -e *s.f.* temperatur/ă, -i.

tèniso *s.m.* tenis.

tenisosq/o, -i, -e, -e *adj.* de tenis, al (a, ai, ale) tenisului.

teoretikan/o, -i, -e, -e *adj.* teoretic, ~ă, ~i, ~e.

terdipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de oprire, al (a, ai, ale) opririi.

terdœl (*perf.* *terdilæs*) *vb. intr., tr.* a opri, a înceta.

tern/o, -i, -e, -e *adj.* tânăr, ~ă, tiner/i, -e.

ternomilaj, ~a *s.m. v. pasmilaj.*

tetradîves, ~a *s.m.* (ziua de) miercuri, zilele de miercuri.

tiâr/i, -æ *s.m.* farfuri/e, -i.

tigr/o(s), ~uræ *s.m.* tigr/u, -i.

tiknenq/o, -i, -e, -e *adj.* de minori; al (a, ai, ale) celor mici.

tikn/o, -i, -e, -e *adj.* mic, ~ă, ~i, ~i [*var.:* *cikno*].

tiknorrenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) celor mici.

tîmp/o, ~uræ *s.m.* timp, ~uri.

timposq/o, -i, -e, -e *adj.* de timp, al (a, ai, ale) timpului.

tint/a, -e *s.f.* cern/eală, -eluri.

tintaq/o, -i, -e, -e *adj.* de cerneală, al (a, ai, ale) cernelii.

tirax, ~a *s.f.* pantof, ~i; condur, ~i; încălț/are, -ări.

tiraxn/o, -e *s.m.* cizmar, ~i.

tirdaraj *s.m.* martie.

tir/o, -i, -e, -e *adj. pos. v. t i r r o.*

tirr/o, -i, -e, -e *adj. pos.* al tău, a ta, ai tăi, ale tale.

to *adj. pos. (< tirro) v. t i r r o.*

toalèt/a, -e *s.f.* toalet/ă, -e.

tòmna *s.f. v. d u r æ r d o m i l a j.*

tòp/a, -e *s.f. (spoit.)* ming/e, -i [v. și *golni*].

tòrt/o ~uræ *s.m.* tort, torturi ; *guglipnasqo ~o / blàto* tort [v.și: *blàto*].

tradel (*perf.* tradæs) *vb. tr.* a trimite; a conduce; a mâna; a îndruma; *tradindoj* trimițând.

tradin/o, -i, -e, -e *adj.* trimis, ~ă, trimiși, trimise; cond/us, -usă, -uși, -use; dirij/at, -ată, -ați, -ate.

tradi/pen [-mos], -mata *s.m.* trimiter/e, -i; conducere/e, -i; dirij/are, -ări.

tragaver *adj. invar.* mobil, ~ă, ~i, ~e.

tragaveri/pen [-mos], -mata *s.m.* mobilit/ate, -ăți.

tragval/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** vivace, plin, ~ă, ~i, ~e de viață, anim/at, -ată, -ați, -ate. **2.** neastâmpăr/at, -ată, -ați, -ate. [v. și: *biáchavdo*].

trail (*perf.* traisardæs) *vb. intr. v. t r a i s a r e l.*

traisarel (*perf.* traisardæs) *vb. intr. v. # i v e l.*

tràj/o, -uræ *s.m. v. # i v i p e n.*

traktòr/i, -æ *s.m. v. t r a k t ò r o.*

traktòr/o, -uræ *s.m.* tract/or, -oare.

tramvàj/o, -uræ *s.m.* tramvai, ~e.

transilvaniaq/o, -i, -e, -e *adj.*

transilvăn/ean, -eană, -eni, -ene; din

Transilvania; al (a, ai, ale) Transilvaniei.

transpòrt/o, -uræ *s.m.* transport, ~uri.

transportosq/o, -i, -e, -e *adj.* de transport, al (a, ai, ale) transportului.

trašavn/o, -i, -e, -e *adj.* înfricoșăt/or, -oare, -ori, -oare.; feroce.

trebai/pen, [-mos], -mata *s.m.*

necesit/ate, -ăți; cerinț/ă, -e.

trebal (*perf., imperf.* trebulas) *vb. intr.* a trebui, a fi neesar.

trebutn/o, -i, -e, -e *adj.* necesar, ~ă, ~i, ~e, trebuinci/os, -oasă, -oși, -oase; util, ~ă, ~i, ~e.

trèn/o, -uræ *s.m.* tren, ~uri; *le trenoça* cu trenul.

trenosq/o, -i, -e, -e *adj.* de tren, al (a, ai, ale) trenului; feroviar, ~ă, ~i, ~e.

trin *num. card.* trei.

trine *num. card. trin* la cazurile oblice: *le trine grasten* pe cei trei cai.

trinečhonenq/o, -i, -e, -e *adj.* trimestrial, de (cu durata de) trei luni.

trinto *num. ord.* al treilea, a treia.

trintonaj *s.m. v. t i r d a r a j.*

trolejbùz/o, -uræ *s.m.* troleibuz, ~e.

truj, ~a *s.f.* **1.** jur, ~uri. **2.** roată, roți. **3.** cerc, ~uri.

trujał *prep.* în jurul, împrejurul.
trujali/pen [-mos], -mata *s.m.*
 împrejur/are, -ări; circumstanț/ă, -e.
trujalimatenq/o, -i, -e, -e *adj.* de
 circumstanțe, de împrejurări, al (a, ai, ale)
 împrejurărilor/ circumstanțelor.
trujalxramo/pen [-mos], -mata *s.m.*
 încercuir/e, -i.
trujarel (*perf.* trujardæs) *vb.tr.* a
 încercui, a înconjura, a da roată / ocol.
trùp/o, -uræ *s.m.* trup, ~uri; corp, ~uri.
truposq/o, -i, -e, -e *adj.* de trup, al (a, ai,
 ale) trupului.
tu *pron. pers.* tu.
tuliphand, ~a *s.m.* lal/ea, -ele.
tumar/o, -i, -e, -e *adj. pos.* al tău, a ta, ai
 tăi, ale tale.
tume *pron. pers.* voi.
tumen *pron. pers.* **tumen** în cazul acuz.
 pe voi.
tumenθar *pron. pers.* **tume** în cazul abl.
 de la (din) voi; de (către) voi; despre
 (prin) voi; prin intermediul vostru.
tumenθe *pron. pers.* **tume** în cazul locat.
 la (în) voi.
tumenqe *pron. pers.* **tumen** în cazul
dat. vouă, vă, vi.
tumença *pron. pers.* **tume** în cazul soc.
 cu voi.
tuŃn/i, -æ *s.f.* sticl/ă, -e [*v.* și *valin;*
vojàga] .
tut *pron. pers.* **tu** în cazul acuz. pe tine, -
 te-.
tùtk/a, -e *s.f.* *v. l u t u n i.*
tutkàn/o, -e *s.m.* *l u t u n o.*

tuθar *pron. pers.* **tu** în cazul abl. de la
 (din) tine; de (către) tine; despre (prin)
 tine; prin intermediul tău.
tuθe *pron. pers.* **tu** în cazul locat. la (în)
 tine.
tuqe *pron. pers.* **tu** în cazul dat. ție, îți, -
 ți-.
tuça *pron. pers.* **tu** în cazul soc. cu tine.

Th

tha' *conj. v.* *t h a j.*
thagar, ~a *s.m.* împăr/at, - ați.
thagaresq/o, -i, -e, -e *adj.* de împărat,
 împărăt/esc, -ească, -ești, -ești; al (a, ai,
 ale) împăratului;
thaj *conj.* și.
tham/i, -æ *s.f.* leg/e, -i.
thamikanes *adv.* (în mod) legal.
thamikan/o, -i, -e, -e *adj.* legal, ~ă, ~i,
 ~e.
than, ~a *s.m.* loc, ~uri.
thanærel (*perf.* thanærdæs) *vb. tr.* a
 localiza.
thanenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale)
 locurilor.
thanutnenq/o(ro), -i(ri), -e(re), -e(re)
adj. al (a, ai, ale) localnicilor.
thanutn/o, -i, -e, -e I. *adj.* local, ~ă, ~i,
 ~e. **II.** *subst.* localnic, ~i.
thav, ~a *s.m.* ață, ațe.

thavdel (*perf.* thavdæs) *vb. intr.* a curge;

a se scurge, a se prelinge.

thavdin/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** curent, ~ă,
curen/ți, -te; ~o *pani* apă curentă. **2.**

permanent, ~ă, permanenți, permanente,
care se derulează în continuu; ~i

konferenca conferință permanentă; **3.**

scurs, ~ă, scurși, scurse,

thavdi/pen [-mos], -mata *s.m.* curger/e, -
i; scurger/e, -i.

thavdlin, ~a *s.f.* robinet, ~e.

thavlin, ~a *s.f.* merceri/e, -i.

them, ~a *s.m.* țară, țări; ținut, ~uri;

themesθe în țară.

themesq/o, -i, -e, -e *asj.* de țară, al (a, ai,
ale) țării.

themutnenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale)
cetățenilor.

themutn/i, -æ *s. f.* cetăț/eană, -ene.

themutn/o, -i, -e, -e **I.** *adj.* cetățen/esc,
-ească, -ești, -ești. **II.** *s.m.* **themutn/o, -e**
cetăț/ean, -eni.

therd/o, -i, -e, -e *adj.* posed/at, -ată, -ați, -
ate.

therel (*perf.* therdæs) *vb. tr.* a poseda.

theri/pen [-mos], -mata *s.m.* posesi/e, -i;
propriet/ate, -ăți.

theripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de posesie,
de proprietate, posesiv, ~ă, ~i, ~e.

theś, ~a *s.m.* vultur, ~i [var.:

phakva #valo].

thodin/o, -i, -e, -e *adj.* v. t h o v d i n
o.

thol (*perf.* thowdæs) *v. vb.* t h o v e l.

thovdin/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** pus, ~ă, puși,
puse; situ/at, -ată, -ați, -ate. **2.** spăl/at, -ată,
-ați, -ate.

thovel (*perf.* thovdæs) *vb. tr.* **1.** a pune.
2. a spăla.

thovipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de spălat/
spălare, al (a, ai, ale) spălatului/ spălării;
~i *livni* baie [= *nanærlin*].

thovn/i, -æ *s. f.* spălător/easă, -ese.

thovn/o, -e *s.m.* (persoană sau locul /
instalația sanitară / obiectul de spălat)
spălător, ~i; spălăt/or, -oare.

thowel (*perf.* thowdæs) *v. vb. tr.* t h o v e
l.

thowdin/o, -i, -e, -e *adj.* v. t h o v d i n o.

thowimasq/o, -i, -e, -e *adj.* v. t h o v i p
n a s q o.

thud *s.m.* lapte.

thudesq/o, -i, -e, -e *adj.* de lapte, al (a, ai,
ale) laptelui.

thudorn/i, -æ *s.f.* cratiță, crățițe.

thul/o, -i, -e, -e *adj.* gros, groasă,
groși, groase; gras, ~ă, grași, grase.

thulpand, ~a *s.m.* v. t u l i p h a n d.

thuv *s.m.* fum.

thuværel (*perf.* thuværdæs) *vb. tr.* a
afuma; a polua.

thuvimb, ~a *s.m.* coș, ~uri, horn, ~uri [v.
și: *komina*].

U

učhal, ~a *s.f.* umbr/ă, -e.

učhalin, ~a *s.f.* loc, ~uri umbrite / cu
umbră.

uĉhand/i, -æ *s.f.* sit/ă, -e,
strecurăt/oare, -ori; ciur, ~uri [*v. și sîta*
].

uĉhar *s.m.* cenușă.

uĉharal/o, -i, -e, -e *adj.* cenuși/u, -e, -i, -i.

uĉhard/i, -æ *s.f.* acoperiș, ~uri.

uĉhard/o, -i, -e, -e *adj.* acoper/it, -ită, -iți,
-ite.

uĉharel (*perf.* uĉhardæs) *vb. tr.* a
acoperi.

uĉharn/o, -e *adj.* capac, ~e.

uĉ/o, -i, -e, -e *adj.* înalt, înaltă, înalți,
înalte.

udar, ~a *s.m.* ușă, uși.

uklæn/i, -æ *s.f. v. ò o p n i.*

uklæl (*perf.* uklilæs) *vb.tr., refl.* a (se)

urca, a se cățăra, a (se) sui.

ulavel (*perf.* ulavdæs) *vb.tr. v. x u l a v e*
l.

umal, ~a *s.m.* domeni/u, -i.

umblal, ~a *s.m.* tăciun/e, -i.

umblavel (*perf.* umblavdæs) *vb. tr., intr.* a
atârna, a spânzura; a depinde.

umblavn/o, -e *s.m.* umeraș, ~e.

universitèt/a, -e *s.f.* universit/ate, -ăți.

ùnuk/a, -e *s.f.* nepoat/ă, -e.

ùnuk/o, -uræ *s.m.* nep/ot, -oți.

un#ilutn/o, -i, -e, -e *adj.* dat/or, -oare,
-ori, -oare [*var.:vun #ilutno*].

urdon, ~a *s.m. v. v u r d o n.*

uźard/o, -i, -e, -e *adj. v. ź u k e r d o.*

uźarel (*perf.* uźardæs) *vb. intr. v. ź u k e*
r e l.

uźærd/o, -i, -e, -e *adj.* curăț/at, -ată, -ați, -
ate.

uźærel (*perf.* uźærdæs) *vb. tr.* a curăța;
a face curat / frumos; a purifica [*var.:*
śuźærdæs].

uźo, -i, -e, -e *adj. 1.* curat, ~ă, curați,
curate. **2.** neprihăn/it, -ită, -iți, -ite.

[*var.:* śuźo; vuźo].

uźunærd/o, -i, -e, -e *adj. v. u ź æ r d o.*

u#arel (*perf.* u#ardæs) *vb.*

tr., intr. v.

ź u k e r e l.

V

va *adv.* da [*var.:* ova ; sin: ja].

vaxt, ~a *s.m.* timp, ~uri.

vaxtan, ~a *s.m.* ceas, ~uri; pendul/ă, -e.

vaj *conj.* sau.

vak, ~a *s.m.* voc/e, -i; glas, ~uri [*v. și*
krŷl o].

vakærel (*perf.* vakærdæs) *vb. intr., tr.* a
pronunța, a rosti, a glăsu; a conversa, a
vorbi; a discuta; *vakæringos* (*vakerindoj*)
pronunțând (rostind; vorbind).

vakæri/pen [-mos], -mata *s.m.*

conversați/i, -i; comunic/are, -ări;
exprim/are, -ări; vorbir/e, -i; discuți/e, -i;
pronunți/e, -i; *vakærimata* conversații;

vakæripnaça cu pronunție (conversație etc).

vakæripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de conversație, de comunicare, de exprimare; de rostire; de pronunție.

vakærn/o, -e *s.m.* vorbit/or, -ori; interlocut/or, -ori; crainic, ~i.

vakerel (*perf.* vakerdæs) *vb. intr., tr. v.* *v a k æ r e l.*

vakerlin, ~a *s.f.* parlament, ~e.

vakerlinæq/o, -i, -e, -e *adj.* de parlament, al (a, ai, ale) parlamentului.

vakern/o, -e *s.m.* *v a k æ r n o.*

valin, ~a *s.f.* sticlă/, -e [v. și *tuðni*].

vanr/o, -e *s.m.* *v a n r o.*

varekaça *pron. nehot. varekon* la cazul *soc.*: cu cineva, cu careva.

varekana *adv.* cândva; câteodată.

varekas *pron. nehot. varekon* la cazul *acuz.*: pe cineva, pe careva.

varekasqe *pron. nehot. varekon* la cazul *dat.*: cuiva.

varekon *pron. nehot.* cineva, careva, oareșicine, oricine.

varesav/o, -i, -e, -e *pron., adj. nehot.* oricare.

vareso *pron. nehot.* oarece, orice; ceva.

vare-sode *pron. nehot.* oricât.

vasnipen [-mos] *s.m.* *v a s t n i p e n.*

vasn/o, -i, -e, -e *adj.* *v a s t n o.*

vast, ~a *s.m.* mână, mâini; braț, ~e.

vastdel (*perf.* vasdæs) *vb. tr.* a ajuta.

vastesq/o, -i, -e, -e *adj.* de mână, al (a, ai, ale) mâinii.

vastin/i, -æ *s.f.* *v. e l e f à n t o.*

vastni/pen [-mos] *s.m.* importanță.

vastn/o, -i, -e, -e *adj.* important, ~ă, importan/ți, -te [*var.:* *importànto*].

vast/orro, -orre *s.m. dim.* mânăuș/ă, -e; mâner, ~e; mânăunchi, ~uri.

vastuș, ~a *s.m.* mânăuș/ă, -i.

vaş *prep.* pentru.

vaş-ël *prep. vaş* (*înaintea articolelor ce preced substantive la pl.*) pentru; *vaş-ël grasta* pentru cai.

vazdarel (*perf.* vazdardæs) *vb. intr, tr. a* sublinia, a insista, a reliefa.

vazdel (*perf.* vazdæs) *vb. tr.* a ridica, a înălța; a construi.

vazdi/pen [-mos,], -mata *s.m. 1.* ridic/are, -ări. **2.** revoluți/e, -i.

vàz/i, -æ *s. f.* câmpi/e, -i; livadă, livezi.

vaþe *adv.* încă.

velinal/o, -i, -e, -e *adj.* venin/os, -oasă, -oși, -oase.

velin/o, -uræ *adj.* venin, ~uri.

verànd/a, -e *s.f.* verand/ă, -e; prisp/ă, -e.

verifikàci/a, -e *s.f.* verific/are, -ări.

vering, ~a *s.f.* lanț, ~uri [v. și *virclin*].

vèrsi/a, -e *s.f.* versiun/e, -i.

verver *adj. invar.* difer/it, -ită, -iți, -ite; divers, ~ă, diverși, diverse.

ververes *adv.* (în mod) diferit / divers/diferențiat.

ververi/pen [-mos], -mata s.m.

diversitate, -ăți; varietate, -ăți;

diferență, -e;

vèselo adj. invar. v. l o s a l o.

vestes adv. (în mod) liber.

vest/o, -i, -e, -e adj. liber, ~ă, ~i, ~e;

degajat, ~ă, degajați, -ate; voi/os, -oasă, -

oși, -oase *sasto-vesto* sănătos-voios [v. și *mesto*].

veś, ~a s.m. pădur/e, -i.

veśesq/o, -i, -e, -e adj. 1. de pădure, al (a, ai, ale) pădurii. 2. sălbatic, ~ă, ~i, ~e.

veśutn/o, -i, -e, -e adj. forestier, ~ă, ~i, ~e.

vi conj. (cumulativ) și (de asemenea).

vil/o, -e s.m. v. i l o.

viram, ~a s.m. punct, ~e; semn, ~e; o

agorutno ~ punctul final; *dikhipnasqo*

viramesθar din punct de vedere.

virami/pen [-mos] s.m. punctualitate.

virklin, ~a s.f. v. v e r i n g.

virpek/o, -e s.m. pesm/et, -eți, pâin/e, -i prăjit/ă, -e, biscu/it, -iți.

vizit/a, -e s.f. vizit/ă, -e.

vizitarel (perf. vizitisardæs) vb. tr. a vizita.

vizitizel (perf. vizitisardæs) vb. tr. v.

vizitizarel.

vînatòr/i, -æ s.f. v. s a s t r i n t

ro.

voj pron.pers. ea.

vojàg/a, -e s.f. v. v a l i n.

vòlejo s.m. volei.

volejosq/o, -i, -e, -e adj. de volei, al (a, ai, ale) voleiului.

von pron.pers. ei, ele.

vòrb/a, -e [cãld.: vòrbi] s.f. v. l a v.

vordorigutn/o, -i, -e, -e adj. v. n o r d u t n o.

vortarel (perf. vortardæs) vb. tr. a îndrepta.

vortari/pen [-mos], -mata s.m. 1.

îndrept/are, -ări. 2. direcțion/are, -ări. 3. regl/are, -ări.

vortorin, ~a s.f. rigl/ă, -e.

vortorinæl/o, -i, -e, -e adj. îndung/at, -ată, -ați, -ate.

votan „nq/o, -i, -e, -e adj. de plante, al (a, ai, ale) plantelor.

votanærel (perf. votanærdæs) vb. tr. a planta, a sădi.

vòtan/i, -æ s.f. plant/ă, -e; *e votan „nçar* cu plantele.

vostravæl/o, -i, -e, -e adj. otrăvit/or, -oare, -ori, -oare.

vov pron. pers. el.

vræm/a, -e s.f. v. v a x t.

vudar, ~a s.m. v. u d a r.

vùlic/a, -e s.f. v. stràda.

vùnăto [cãld.: pl. vùneci] adj. invar.

vunḡilutn/o, -i, -e, -e *adj. u n ḡ i l u t n*

o.

vurdon, ~a *s.m. căruḡ/ă, -e.*

vurdon/orro, -orre *s.m. dim. căruḡ, ~uri; vagonet, ~e.*

vuḡarel (*perf. vuḡardæs*) *vb. tr. v. u ḡ a r e l.*

vuḡ/o, -i, -e, -e *adj. v. u ḡ o.*

W

woj *pron. pers. v. v o j.*

won *pron. pers. v. v o n.*

wov *pron. pers. v. v o v.*

Z

zàla *adv. (urs.) v. z à l a g a.*

zàlaga *adv. puḡin.*

zembil/a, -e *s.f. zambil/ă, -e.*

zèbr/a, -e *s.f. zebr/ă, -e.*

zelenærd/o, -i, -e, -e *s.f. înverz/it, -ită, -iḡi, -ite.*

zelenimatenḡ/o, -i, -e, -e *adj. de verdeḡuri, al (a, ai, ale) verdeḡurilor.*

zeleni/pen [-mos], -mata *s.m. verde/aḡă, -ḡuri.*

zèlen/o, -a *adj. (m.f.sg.; m.f.pl.) verde, verzi; (câld., pl.: zèleni).*

zelenœl (*perf. zelenilæs*) *vb. intr. a deveni verde (a se face verde).*

zerabser, ~a *s.m. 1. eḡec, ~uri. 2. accid/ent, -ente.*

zersur/o, -e *s.m. v. z e r a b s e r.*

zerv/o, -i, -e, -e *adj. stâng, ~ă, ~i, ~i;*

zervi rig *partea dreaptă.*

zet *s.m. untdelemn.*

zinzærd/o, -i, -e, -e *adj. (spoit.) lung, ~ă, ~i, ~i; întins, ~ă, întin/ḡi, -se.*

zinzærel (*perf. zinzærdæs*) *vb. tr. a întinde; a lungi, a face să devină lung.*

zòn/a, -e *s.f. zon/ă, -e.*

zor, ~æ *s. f. puter/e, -i; forḡă, -e; tări/e, -i; zoræḡa cu forḡă; anel zoræḡa a sili, a aduce cu forḡa.*

zoral/o, -i, -e, -e *adj. puternic, ~ă, ~i, ~e.*

zorærd/o, -i, -e, -e *adj. întâr/it, -ită, -iḡi, -ite; consolid/at, -ată, -aḡi, -ate; fix/at, -ată, -aḡi, -ate.*

zorærel (*perf. zorærdæs*) *vb. tr. a întări, a consolida, a fortifica; a da puteri cuiva, a împuternici pe cineva.*

zoræri/pen [-mos], -mata *s.m. I. întărir/e, -i; fortific/are, -ări; consolid/are, -ări. II. împuternicir/e, -i.*

zumavel (*perf. zumavdæs*) *vb. tr. a proba, a încerca; zumavindos încercând; a gusta (o mâncare).*

zumavi/pen [-mos], -mata *s.m. prob/ă, -e; încerc/are, -ări.*

Ă

ḡil/to, -te [-ci] *adj. galben, ~ă; ~i, ~e [v. ḡi g à l b e n o].*

ḡirâf/a, -e *s.f. giraf/ă, -e.*

ḡojdîves, ~a *s.m. joi, zilele de joi.*

ḡudèc/a, -e *s.f. v. ḡ u d è c o.*

ḡudèc/o, -uræ *s.m. judeḡ, ~e.*

žudecosq/o, -i, -e, -e *adj.* de județ,
județ/ean, -eană, -eni, -ene; al (a, ai, ale)
județului.
žukerdo *adj.* aștept/at, -ată, -ați, -ate [v.
var. *ažukerdo*].
žukerel (*perf.* žukerdæs) *vb. intr., tr.* a
aștepta [v. și: *ažukerel, a#ukerel, #akerel, u#arel, užarel*].
žulaj *s.m. v. jùlio*.
žungl/a, -e *s.f.* junglă, -e.
žutil (*perf.* žutisardæs) *vb. tr. v. žutisara*
rel.
žutime *adj. invar.* ajut/at, -ată, -ați, -ate.
žuti/pen [-mos], -mata *s.m.* ajut/or, -oare;
ajutor/are, -ări; *e žutipnaça* cu ajutorul.
žutisarel (*perf.* žutisardæs) *vb. tr.* a ajuta.

Ω

#aj, ~a *s.m.* duș, ~uri.
#akerel (*perf.* #akerdæs)
vb. tr., intr. v. žukerel.
#al (*perf.* gelæs) *vb. intr.* a merge, a se
duce; *#andoj(#andos)* mergând.
#ali/pen [-mos], -mata *s.m.* conduită,
comportament, ~e.
#anavel (*perf.* #anavilæs) *vb.tr.* a
înștiința, a anunța.
#anel (*perf.* #anglæs) *vb. tr., intr.* **1.** a ști,
a cunoaște. **2.** a ști, a putea.
#angavd/o, -i, -e, -e *adj.* trez/it, -ită, -iți,
-ite; conștientiz/at, -ată, -ați, -ate.

#angavel (*perf.* #angavdæs) *vb. tr.* a
trezi; a conștientiza.
#angavn/o, -e *s.m.* (ceas) deșteptător.
#angli/pen, [-mos], -mata *s.m.*
cunoștință, -e; *#anglimatençar* cu
cunoștințe.
#anglimatenq/o, -i, -e, -e *adj.* de
cunoștințe, al (a, ai, ale) cunoștințelor.
#ani/pen [-mos], -mata *s.m.* cunoaștere, -
i.
#antri/pen [-mos], -mata *s.m.* știință, -e.
#ël/o, -uræ *s.m.* 1. gem, ~uri. 2.
gel, ~uri.
#enenq/o, -i, -e, -e *adj.* de
înși/indivizi/persoane, al (a, ai, ale)
inșilor/ indivizilor/persoanelor.
#enesq/o, -i, -e, -e *adj.* de
îns/individ/persoană, al (a, ai, ale)
însului/individului/persoanei.
#en/o, -e *adj.* îns, inși; individ,
indivizi; persoană, -e (de sex
masculin); tip, ~i;
#enutn/o, -i, -e, -e *adj. personal, ~ă,*
~i, ~e.
#i *prep.* până. .
#ivdærd/o, -i, -e, -e *adj.* învi/at, -ată, -ați,
-ate.
#ivdæritr/o, -e *s.m.* animator, ~i [v. și
animatòro].
#ivel (*perf.* #ivisardæs) *vb.intr.* a trăi, a
viețui.
#ivi/pen [-mos], -mata *s.m.* viață, vieți.

‡ivipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de viață, al (a, ai, ale) vieții.

‡ivisarel (*perf.* ‡ivisardæs) *vb.intr. v.*

‡ i v e l.

‡ivutn/o, -i, -e, -e *adj.* viu, vie, vii, vii.

‡ivutrenq/o, -i, -e, -e *adj.* de animale, al (a, ai, ale) animalelor.

‡ivutr/o, -e *s.m.* ființă/ă, -e; animal, ~e.

‡or, ~a *s.m.* catâr, ~i.

‡orn/i, -æ *s.f.* catârc/ă, -e.

‡or/o, -e *s.m. v.* *‡ o r.*

‡ukel, ~a *s.m.* câin/e, -i; *‡ukleça* cu câine.

‡uklesq/o, -i, -e, -e *adj.* de câine, câin/esc, -ească, -ești, -ești; al (a, ai, ale) câinelui; *~o luvorro* cușcă de câine.

‡ut, ~a *s.m.* evreu, evrei [v. și *biboldo*].

‡ut/o, -e *s.m.* perech/e, -i.

‡uvl/i, -æ *s. f.* nevastă, neveste; muier/e, -i.

‡uvlæq/o, -i, -e, -e *adj.* de nevastă (muiere), al (a, ai, ale) nevestei (muierii); muier/esc, -ească, -ești, -ești.

-q-

-qe *postp.* (în dat.): *lesqe lui, îi, -i-*.

-q/o, -i, -e, -e *postp.* (în genit.): *lesqo,*

lesqi, lesqe, lesqe al, a, ai ale lui;

laqo, laqi, laqe, laqe al, a, ai, ale ei;

lenqo, lenqi, lenqe, lenqe al, a, ai, ale lor.

-q/o(ro), -i(ri), -e(re), -e(re) *postp.* (în genit., forma lungă, la urs. și carp.) v.

-q / o, -i, -e, -e.

-ç-

...ça *postp.* (cu soc.-instr.) cu.

...ça(r) *postp. v.* ...ç a.

-θ-

-θar *postp.* (în abl.) din, de la; de (către); despre; prin; prin intermediul, grație...(datorită...).

-θe *postp.* (în locat.) la; în.